Савецкая Беларусь

Орган Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту Саветаў БССР.

10 год выданьня.

КОШТ НУМАРУ 5 кап.

АДРЭС РЭДАКЦЫІ: МЕНСК, рог вуліц Ленінскай і Карла Маркса (2-гі Дом Саветаў).

ТЭЛЕФОНЫ: Рэдакцыі—№ 478. Рэдактара—№ 769.

Матар'ял прымаецца—з 9-й да 3½ гадз.

Нявыкарыстаныя рукапісы назад аўтарам не вярочаюцца.

КАНТОРА: Менск, рог вуліц Ленінскай і Карла Маркса. Тэлефон № 244. (2-гі Дом Саветаў).

ПАДПІСНАЯ ПЛАТА: На 1 месяц — 90 к. „ 3 „ — 2 р. 70 к. „ 6 „ — 4 р. — к. „ 1 год — 8 р. — к. Зьмена адрасу: іншагародніх — 20 к. мясцовых — 10 к.

ПЛАТА ЗА АБВЕСТКІ: [illegible]

ПЛАТА ЗА ПУБЛІКАЦЫІ: [illegible]

ПАДПІСКА ПРЫМАЕЦЦА ў канторы газэты, ва ўсіх аддзяленьнях [illegible] АБВЕСТКІ ПРЫМАЮЦЦА канторай газэты: Менск, рог Ленінскай і Карла Маркса [illegible]

ШТОДЗЁННАЯ ГАЗЭТА.

№ 200 (2689) Аўторак, 3-га верасьня 1929 г.

Паведамленьне.

Пленум ЦК КП(б)Б адчыняецца 5-га верасьня г. г. а 12 г. дню ў памяшканьні ЦК КП(б)Б (вул. К. Маркса, д. № 14, былое памяшканьне Наркамфіну).

ПАВЕСТКА ДНЮ НАСТУПНАЯ:

1. Кантрольныя лічбы народнае гаспадаркі БССР на 29-30 г.
2. Вынікі і далейшыя задачы калгаснага і саўгаснага будаўніцтва.
3. Сацыялістычнае спаборніцтва і якасныя паказчыкі ў прамысловасьці.
4. Папярэднія вынікі чысткі партыі, рост і рэгуляваньне складу партыі.
5. Становішча кустпромкааперацыі і далейшыя задачы.

Сакратар ЦК КП(б)Б ГАМАРНІК.

СУД НАД ГАСТОНСКІМІ ТЭКСТЫЛЬШЧЫКАМІ.

Амэрыканскія капіталісты рыхтуюць новае злачынства. Перад клясавым судом буржуазіі пастаўлены 23 рэвалюцыйных тэкстыльшчыкі, якія ўдзельнічалі ў забастоўцы ў Гастоніі. 13-ці з іх пагражае сьмерць на электрычным стуле, а іншым пагражае зьняволеньне на ўсё жыцьцё.

Працэс гастонскіх тэкстыльшчыкаў, як дзьве кроплі вады, падобен да справы Сако і Ванцэці. І тут абвінавачаньне відавочна выдумана з пачатку і да канца. І тут судовая камэдыя павінна зьявіцца толькі прыкрыцьцём зьверскай расправы капіталістаў над сваімі клясавымі ворагамі.

Падсудным прад'ўлена абвінавачаньне ў забойстве начальніка гастонскай паліцыі. Начальнік паліцыі быў забіты ў часе начнога наскоку на лягерны гарадок, у якім жылі бастуючыя тэкстыльшчыкі. Паліцыя ўварвалася ў гарадок і без усякай прычыны пачала страляць па палатках. На стрэлы паліцыі рабочая самаабарона адказала стрэламі. Начальнік паліцыі, які кіраваў наскокам, быў па- [illegible]

Мінімальны рабочы дзень, які гарантуецца законам—10 гадзін. Нястрымнай эксплёатацыі рабочых дапамагае наяўнасьць значнага ліку нэграў у вытворчым працэсе. Штучна выкарыстоўваючы вельмі моцныя ў Амэрыцы расавыя забабоны, фабрыканты не дапушчалі ўтварэньня адзінага рабочага фронту.

Узмацнялася эксплёатацыя рабочых, расло нездавальненьне рабочых. Але гэта нездаволеньне не знаходзіла арганізацыйнага афармленьня. Прафсаюзныя арганізацыі поўдню, якія далучаны да жоўтай Амэрыканскай Фэдэрацыі Працы, надзвычайна слабыя, а прадажныя кіраўнікі іх у зародку прыдушаюць самую думку аб клясавай барацьбе.

Становішча ў корані зьмянілася, калі быў утвораны рэвалюцыйны саюз тэкстыльшчыкаў, які знаходзіўся пад уплывам камуністычнай партыі. Гэтаму саюзу ўдалося згрупаваць вакол сябе найбольш уктыўныя элемэнты тэкстыльшчыкаў бяз розьніцы расы і белых нэграў. Адважнай абаронай ін- [illegible]

ЧАН-КАЙ-ШЫ РАСПРАЎЛЯЕЦЦА

ЗЬВЯЗАНЫХ ПАД УЗМОЦНЕНАЙ ВАРТАЙ САВЕЦКІХ ГРАМАДЗЯН ШТОДНЯ ВЯДУЦЬ У АСТРОГІ.

Горад перапоўнен войскам.

ШАНХАЙ. 30-VIII. Водлуг вестак шанхайскіх газэт, становішча ў Харбіне праз увесь час пагаршаецца: храмы парожнія, справы ў вялікім занападзе, у выпадку далейшай зацяжкі крызісу чакаецца шмат банкроцтваў, беспрацоўе павялічваецца, некаторыя банкі ня плацяць па чэках, ніхто ня выконвае функцый Далёка-Ўсходняга банку, які з посьпехам крэдытаваў шмат-якія галіны гаспадаркі.

Горад перапоўнен войскам, якое заняло ўсе грамадзкія памяшканьні і школы. Штодня на вуліцах вядуць пад вартаю зьвязаных аднаго з адным савецкіх грамадзян, якія высылаюцца ў канцэнтрацыйны лягер. Настаўнікам школ УК чыгункі, якія падаліся ў адстаўку, прапанавана перагледзець свае заявы ў 3-х дзённы тэрмін, у іншым разе яны будуць інтэрніраваны.

Вялікая сэнсацыя ў Пэйпіне.

ПЭЙПІН, 1-9. Учарашняе паведамленьне аб прапанове нанкінскага ўраду, зробленае праз нямецкае пасольства і адказ на яе тав. Літвінава, апублікаваны ўсімі газэтамі Пэйпіну і выклікала тут вялікую сэнсацыю.

Выкрыта змова супроць Чан-Кай-Шы.

ПЭЙПІН, 31-8. У Пэйпіне ўчыніў вялікае ўражаньне арышт уплывовага члена былы. гаміндануўскай арганізацыі Го-Чэн-Ціна, якога арыштавала вайсковая ўлада. Го-Чэн-Цін зьяўляецца вядомым гаміндануўскім прамоўцай і часта выступаў на мітынгах. Нядаўна ён выступаў таксама на адным антысавецкім мітынгу. Разам з Го-Чэн-Цінам арыштаваны яшчэ 8 гаміндануўцаў.

Спасылаючыся на аўтарытэтныя кітайскія крыніцы, некаторыя газэты паведамляюць, што гэтыя арышты стаяць у сувязі з выкрыцьцем у нанкінскай вайсковай акадэміі змоваў супроць Чан-Кай-Шы. Далей газэты паведамляюць, што паліцыя шукае яшчэ 13 асоб, замешаных у змове.

Усе арыштаваныя водлуг слоў газэты, належаць да так званай „партыі рэарганізацыі“. Газэты паведамляюць, што з прычыны падазрэньняў аб існаваньні змовы на жыцьцё Чан-Кай-Шы, яго асабістая варта павялічана.

У ПОЛЬШЧЫ.

СПРАВА АБ ПАМІЛАВАНЬНІ БЕЛАБАНДЫТА

ВАРШАВА, 30-VIII, 15-га верасьня ў вярхоўным судзе будзе слухацца трэці раз справа Вайцахоўскага. Справа разглядаецца ў касацыйным парадку з прычыны таго, што абарона абскардзіла прысуд апошняй інстанцыі з надзеяй дамагчыся перагляду справы.

Пошасьць брушнога тыфусу.

ВАРШАВА, 30-8. Згодна паведамленьня газэт у Варшаве выбухнула пошасьць брушнога тыфусу. Зарэгістравана ўжо 200 захварэньняў.

Узмацняюць тэмп узбраеньня на моры.

ТОКІЁ, 30-VIII. Водлуг паведамленьняў газэт, марское міністэрства прапануе міністэрству фінансаў выдаць у будучым годзе 400 міліёнаў іен на дапаможныя судны і на замену старых суднаў з тым, каб распачаць выкананьне новай суднабудаўнічай праграмы на год раней вызначанага тэрміну.

„Цьзі-Цьзі“ тлумачыць гэтае імкненьне марскога міністэрства павялічыць процант дапаможных суднаў флёту да 70-ці раней, чымся будзе ажыцьцёўлены праэкт скліку марской канфэрэнцыі.

„РАБОЧЫЯ“ МІНІСТРЫ ВЫТАРГАВАЛІ

ГЕНДЭРСОН „ЗАПЭЎНІВАЕ“, ШТО ДРУЖБА З ФРАНЦЫЯЙ УЗМАЦНЯЕЦЦА.

ЗАДАВОЛЕНАСЬЦЬ БЛІСКУЧЫМІ „ПЕРАМОГАМІ“.

ЖЭНЕВА, 31-8. Чарговая сэсія нарады Лігі Нацый, сьледам за якой адбудзецца гадавы пленарны сход, распачалася пад знакам актыўнасьці ангельцаў, якія прыбылі ў Жэневу з Гаагі пад выглядам пераможцаў. Так, Гендэрсон у гутарцы з прадстаўнікамі друку выразіў надзею на тое, што пленарны сход пройдзе таксама, як гаагская канфэрэнцыя, вынікі якой, водлуг яго слоў, кладуць пачатак „новай эры міра“. Ліга—заявіў Гендэрсон,—дасьць, нарэшце, тое, што яна павінна даць.

Далей Гендэрсон падкрэсьліў, што ангельскі ўрад рабочай партыі разьлічвае „шырока разгарнуць у Лізе Нацый тыя пытаньні, якія былі замарожаны ў часе прабываньня ва ўладзе кансэрватыўнага ўраду“, як напрыклад, пытаньне аб разброеньні, аб арбітражы, нацыянальных меншасьцях і г. д.

Гендэрсон з гонарам абвясьціў атрыманую ім павіншавальную тэлеграму ад амэрыканскага пасла ў Англіі Дауэса, які вітае ангельскага міністра „з бліскучым посьпехам“, дасягнутым ім у Гааге. Гендэрсон заявіў, што ў яго няма падстаў спадзявацца, што перамовы Макдональда і Дауэса па пытаньні аб марскім разброеньні дадуць Макдональду магчымасьць выступіць на пленарным сходзе Лігі „з усеахапляючымі і рашаючымі заявамі аб разброеньні“.

Водлуг слоў Гендэрсона, хутка будзе склікана канфэрэнцыя 5 марскіх дзяржаў.

На пытаньне аб становішчы ў Палесьціне, да якога зараз адносяцца надзвычайна з вялікай зацікаўленасьцю ў прыватнасьці ў сувязі з пастуніўшымі ў сакратарыят Лігі пэціцыямі і пратэстамі яўрэйскіх і арабскіх арганізацый, Гендэрсон адказаў уніклiва. Ён спасылаўся на адсутнасьць новых вестак і на тое, што даклад, які рыхтуецца па гэтым пытаньні, яшчэ ня скончан.

ЗАПЭЎНІВАЕ, ШТО „ДРУЖБА“ МАЦНЕЕ.

ГААГА, 31-VIII. Перад ад'ездам з Гаагі ангельскі міністр Замежных Спраў Гендэрсон даў прадстаўнікам друку заяву, у якой абвяргае зьвесткі друку аб напружанасьці англа-францускіх адносін. Гендэрсон называе гэткія зьвесткі выдумкамі і падкрэсьлівае, што Англія супольна дзейнічае з Францыяй у пытаньні аб эвакуацыі Рэйнскай вобласьці.

Гендэрсон спадзяецца што „далейшае супрацоўніцтва паміж Англіяй і Францыяй, у прыватнасьці ў пытаньнях аб арбітражы і разброеньні, будуць дапамагаць ажыцьцяўленьню задачы ператварыць Лігу Нацый у сапраўдную моц. Толькі гэта,—канчае Гендэрсон,—можа разьвеяць немарасьць будучай вайны.

У колах канфэрэнцыі заява Гендэрсона тлумачыцца галоўным чынам тым, што ўжо ў будучы пэрыяд перамоваў аб ажыцьцяўленьні плянаў Юнга, якія датычацца арганізацыі рэпарацыйнага банку, можа зьбліжэць у многіх адносінах Англію і Францыю ў мэтах супольнай барацьбы супроць амэрыканскай пагрозы.

ЗАЦЬВЕРДЖАНЬНЕ ПЛЯНУ ЮНГА АДБУДЗЕЦЦА Ў КАСТРЫЧНІКУ.

ГААГА, 31-VIII. Рашэньні фінансавай камісіі яшчэ не апублікаваны, аднак ужо вядома, што Нямеччыне не ўдалося дамагчыся фактычнага ўвядзеньня пляну Юнга з 1-га верасьня. Рэпарацыйныя плацяжы да канца 1929 году, або да магчымага больш заўчаснага ўступленьня ў моц пляну Юнга павінны быць утвораны Нямеччынай, згодна пляну Дауэса, аднак дзяржавы крэдыторы адмаўляюцца ад пераводу за мяжу розьніцы паміж плацяжамі па пляну Дауэса і плацяжамі па пляну Юнга. Розьніца гэта пачынаючы з 1-га верасьня, ня будзе пераведзена за мяжу і, магчыма, што яна 1-га кастрычніка будзе прадастаўлена ў распараджэньне Нямеччыны.

Гаагская канфэрэнцыя прыняла толькі агульнага характару рашэньні аб далейшым ходзе абгаварэньня пляну Юнга на сутнасьці. Старшыні канфэрэнцыі Жаспару дадзена права назначыць час і месца скліку камісій, якія павінны весьці далейшыя перамовы.

Жаспар павінен згодзіцца свае дзеяньні з астатнімі дзяржавамі. Па сканчэньні работ камісій, у першай палове кастрычніка ў Гаазе адбудзецца заключная канфэрэнцыя дзяржаў.

* * *

БЭРЛІН. 30-VIII. Дзеячы правых колаў склалі агульна-нямецкі камітэт на правядзеньню ўсенароднага галасаваньня супроць пляну Юнга. У склад камітэту ўваходзяць: старшыня нацыяналістычнай партыі Гугэнбэрг, лідэры фашысцкай арганізацыі Зэльдтэ і Гітлер. Водлуг вестак, пляны камітэту выходзяць далёка за межы барацьбы супроць пляну Юнга. Заснавацелі камітэту намераны выкарыстаць момант для барацьбы за зьмену канстытуцыі з надзеяй дамагчыся далейшай дыктатуры крайніх правых груп.

БАРАЦЬБА З ФАШЫЗМАМ І САЦЫЯЛ-ЗДРАДНІКАМІ

ХОЧАЦЬ САРВАЦЬ БАРАЦЬБУ БАСТУЮЧЫХ.

БЭЛЬФАСТ, 31-8. 2-га верасьня ў Бэльфасьце адчыняецца чарговы 65-ты штогодні зьезд ангельскіх прафсаюзаў. У Бэльфаст прыбыло ўжо некалькі сот дзеячоў кангрэсу трэд'юніёнаў. Бэльфаст—галоўны горад і порт Паўночнай Ірляндыі, буйны цэнтр суднабудаўнічай і тэкстыльнай прамысловасьці. Рабочыя масы жывуць у Бэльфасьце ў страшэнных умовах. Трэба адзначыць, што ўжо ў працягу некалькіх месяцаў на бэльфастаўскіх вэрфях бастуюць 2000 цесьляроў. Бастуючыя патрабуюць падвышэньня зарплаты. У выніку гэтай забастоўкі бяз працы знаходзіцца некалькі рабочых розных спэцыяльнасьцяў.

Прыбыцьцё ў Бэльфаст лідэраў кангрэсу парадзіла чуткі аб розных пасрэдніцкіх спробах з мэтаю ліквідацыі канфлікту. Гэтыя спробы з боку прыхільнікаў „прамысловага міру“ могуць мець сваёй мэтаю выключна аднаўленьне працы ўсялякай цаной, а таму могуць прывесьці да таго, што рашучая барацьба бэльфастаўскіх рабочых скончыцца зусім бяз вынікаў.

Арганізаваць камітэты абароны.

БЭРЛІН, 30-8. У сувязі з усё большымі нападамі фашыстаў на памяшканьне, у якіх зьбіраюцца рабочыя, на дэманстрацыі і на паасобных рабочых, бэрлінскі камітэт кампартыі зьвярнуўся да рабочых з адозвай, у якой прапануе рабочым зараз-жа прыступіць да ўтварэньня на прадпрыёмствах арганізацый самаабароны, выдаліць фашыстаў з прадпрыёмстваў і патрабаваць адмены забароны чырвонага саюзу франтавікоў.

10 год астрогу за службу ў Чырвонай арміі

ВЕНА, 29-8. Водлуг паведамленьняў з Будапэшту, у вэнгерскім горадзе Печы слухалася справа Варга, які абвінавачваецца ва ўдзеле ў Чырвонай арміі пасьля сусьветнай вайны. Варга вярнуўся ў Вэнгрыю ў 1920 годзе. Летась ён быў арыштаваны і засуджаны на 12 год турэмнага зьняволеньня, за «дзяржаўную здраду».

Вышэйшы апэляцыйны суд адмяніў прысуд і перадаў справу на разгляд суду ў новым складзе. Суд прысудзіў Варга да 10 год турэмнага зьняволеньня матывіруючы прысуд тым, што „вэнгерскія ваенна-палонныя, якія ўступілі ў расейскую армію царскую або Чырвоную, а таксама якія былі далучаны да рэвалюцыйных арганізацый, тым самым зрабілі акт дзяржаўнай здрады“.

Перамога рэвалюцыйнага крыла.

БЭРЛІН, 31-8. На выбарах у фабзавком сталялітнага заводу Бэндель пад Эсэнам левае крыло прафсаюзу атрымала перамогу, здабыўшы 13 мандатаў. Рэфармісты атрымалі толькі 2, а іншыя прафсаюзныя групоўкі ніводнага.

У ранейшым фабзавкоме левыя мелі 10 мандатаў, рэфармісты—5.

Дэманструюць сваю „моц“.

ЛЁНДАН, 2-IX. Агэнцтва Рэйтар паведамляе з Ерузалему, што 1-га верасьня над горадам адбылася паветраная дэманстрацыя 12 самалётаў.

Паліцыя працягвае вобыскі ў пошуках зброі. Утвараюцца арышты і канфіскацыі, знойдзеная зброя адбіраецца.

* * *

ЛЁНДАН, 1-IX. Агенцтва Рэйтар паведамляе з Ерузалему: „ангельскі вярхоўны камісар апублікаваў дэклярацыю, у якой ён рэзка асуджае зьверствы, якія ўтварыліся крывавапрагнымі злачынцамі і заяўляе, што парадак будзе адноўлен абавязкова, а вінаватыя панясуць суровае пакараньне“.

Вярхоўны камісар заяўляе, што ў сувязі з апошнімі падзеямі, спыняюцца перамовы з ангельскім урадам аб зьмене палесьцынскай канстытуцыі, якія ён пачаў у адпаведнасьці з абяцаньнем, якое ён даў арабскаму камітэту.

Арышт за страляніну.

ВЕНА, 31-VIII. У Капфэнбэрзе арыштаван сакратар мясцовай арганізацыі сацыял-дэмакратычнай партыі Люіс Тэш, абвінавачаны ў тым, што ён страляў у сяброў фашысцкай арганізацыі хэймвэру ў часе іх наскоку на сацыял-дэмакратычны мітынг у Сэнт-Лёрэнцы.

Водлуг паведамленьняў газэт, чакаюцца новыя арышты на падставе гэткіх самых абвінавачаньняў.

Бацькаўшчыну сваю абаронім

ХВАЛЯ ПРАТЭСТАЎ ПРАЦОЎНЫХ СУПРОЦЬ НАПАДУ БЕЛАБАНДЫТАЎ І КІТАЙСКІХ ДРАПЕЖНІКАЎ ПАШЫРАЕЦЦА. — РАБОЧЫЯ ПРАПАНУЮЦЬ НАЛАДЗІЦЬ „ДЗЕНЬ АБАРОНЫ“.

Даеш „Дзень абароны“!

Нячуваны імпэт, нячуваны энтузыязм, які ахапіў усіх працоўных СССР у справе правядзеньня „Дню індустрыялізацыі“, сьведчыць аб тым, што рабочая кляса сур'ёзна адносіцца да пытаньняў пабудовы нашае краіны на новы, сацыялістычны лад.

Але адным „Днём індустрыялізацыі“ гэтая задача вырашана быць ня можа.

У адказ на пагрозы імпэрыялістаў мы павінны ўзмацніць абарону Савецкага Саюзу.

І недарма такі вялікі энтузіязм ахапіў працоўных нашага Саюзу ў справе абароны краіны: цэлыя фабрыкі, заводы абвяшчаюць сябе дабраахвотна мабілізаванымі, каб у любы момант быць падрыхтаваным і выступіць на абарону сваёй краіны.

Рабочыя датэрмінова падпісваюцца на 3-ю пазыку індустрыялізацыі. Яны стыхійна праводзяць зборы сродкаў у фонд абароны краіны.

Але гэта недастаткова. Трэба збор сродкаў уліць у больш арганізаваныя, больш пэўныя формы.

Дзеля гэтага ТРЭБА, па прыкладу „Дню індустрыялізацыі“, НАЛАДЗІЦЬ „ДЗЕНЬ АБАРОНЫ“.

„Дзень абароны“ павінен зьявіцца сапраўдным масавым днём падрыхтоўкі да абароны сацыялістычнае бацькаўшчыны.

Рабочы 1-й дзяржаўнай друкарні В. САНДЛЕР

Сялянства ў адказ на небясьпеку вайны.

Тэлеграма ЦК КП(б)Б і ЦВК БССР.

Канфэрэнцыя сялян і саматужнікаў Крупскага сельскага і местачковага саветаў (Аршаншчына), падагульваючы вынікі правядзеньня дню калектывізацыі, шле шчырае прывітаньне ЦК КП(б) і ЦВК БССР.

— Мы ўдзельнікі канфэрэнцыі запэўняем ЦК КП(б)Б і ЦВК БССР у тым, што мерапрыёмствы ўлады і Кампартыі па рэканструкцыі сельскай гаспадаркі выканаем поўнасьцю.

На небясьпеку вайны з боку кітайскіх бандытаў адкажам поўнай падпіскай на 3-ю пазыку індустрыялізацыі здачай першага снопу ў фонд індустрыялізацыі, арганізацыі чырвоных абозаў па здачы лішкаў збожжа дзяржаве і поўным 100 процантным выкананьнем пяцігадовага пляну па рэканструкцыі сельскай гаспадаркі.

Няхай жыве камуністычная партыя Беларусі — правадыр і кіраўнік працоўных мас!

Няхай жыве савецкая ўлада!

Няхай жыве калектывізацыя сельскай гаспадаркі!

Адказ настаўніцтва Койданаўскага раёну на напад белагвардзейшчыны.

Канфэрэнцыя настаўнікаў Койданоўскага раёну ў адказ на наглы напад кітайскіх імпэрыялістаў на У-К чыгунку аднагалосна пастанавіла: усім настаўнікам Койданаўскага раёну падпісацца на 3-ю пазыку індустрыялізацыі ў разьмеры 150 проц. месячнага заработку. Побач з гэтым пастаноўлена адлічыць па 2 проц. у фонд індустрыялізацыі краіны і на пабудову самалёту „Асьветнік Беларусі“. Койданаўскія асьветнікі выклікаюць зрабіць тое-ж усе раёнуныя калектывы БССР.

Канфэрэнцыя заяўляе працоўным масам і заверае камуністычную партыю што па першаму клічу настаўніцтва возьме ў рукі вінтоўкі і будзе змагацца за сваю сацыялістычную бацькаўшчыну.

55 настаўнікаў Койданаўскага раёну просяць камандаваньне Беларускай Вайсковай Акругі залічыць добраахвотцамі Чырвонай арміі.

На самалёт „Савецкая Беларусь“.

Сябры рэдкалегіі насьцённай газэты „Чырвоны Асьветнік“ Варонін, Дзятловіч і Кацярыніч уносяць па 2 рублі і выклікаюць зрабіць тое-ж: дырэктара пэдтэхнікуму Каленчыца, выкладчыкаў пэдтэхнікума Бржазоўскага Я., Казака М., Фінкевіча, Папрашкевіча, настаўніка 6 сямігодкі Ажэўскага, загадчыка 3 сямігодкі Зянковіча. Б., настаўнікаў Лучнікоўскай сямігодкі Кавалёва, Янушкевіча, Кандэльскага, Кр. нскага Захарыка, настаўніка 1 сямігодкі Крыцкага Я. і інспэктара Навіцкага, настаўнікаў школы сялянскай моладзі Галоціка, Паташкіна і Цімашкова і настаўнікаў прафшколы Ватэля, Перагуда і Кулагіна.

Г. Слуцак.

За 4 гадзіны—7500 рублёў.

Чырвонаармейцы і камсклад № скага артылерыйскага палка ў адказ на бязупынныя правакацыі кітайскіх мілітарыстых за чатыры гадзіны падпісаліся на 3 пазыку на суму 7500 рублёў.

1 проц. заработку ў фонд індустрыялізацыі на працягу 5 год.

У адказ на апошнія белабандыцкія напады, якія мелі месца на нашай усходняй мяжы, адлічаю 1 проц. з майго 50 рублёвага месячнага заработку ў фонд індустрыялізацыі краіны ў працягу 5 год, у рахунак чаго ўношу тры рублі.

Саматужнік-адзіночка Лібаў.

Лічым сябе мабілізаванымі.

Мы група членаў саюзу працаўнікоў асьветы г. Бабруйску ў сувязі з узмацненьнем пагрозы вайны і наглым правакацыйным дзеяньнем кітайскіх бандытаў, заяўляем РВСР, што з сёньняшняга дню лічым сябе мабілізаванымі і просім залічыць нас дабравольцамі ў шэрагі Асобнай Далёка-Ўсходняй Арміі.

45 подпісаў.

31 жніўня 1929 г.

Селянін Панкавец просіць залічыць дабравольцам.

Селянін в. Веляцічы, Барысаўскага раёну—былы дабраволец Чырвонай арміі т. Панкавец Мікола піша: мы старыя байцы-чырвонаармейцы пачулі аб сьмерці нашага камандзіра дывізіі т. Фабрыцыуса, выказваем глыбокую жаль з прычыны яго сьмерці і заяўляем, што па першаму клічу савецкай улады і кампартыі пойдзем бараніць нашу бацькаўшчыну ад сусьветных імпэрыялістаў.

Тав. Панкавец просіць залічыць яго дабравольцам ў Асобную Далёка-Ўсходнюю Армію.

На абарону краіны.

Ворша, 2-IX. Пачалося паступленьне сродкаў у фонд абароны, які канцэнтруецца пры Акрсавеце Асоавіяхіму. Да гэтага часу паступіла ўжо звыш 100 р. Узносы паступаюць кожны дзень. У сваю чаргу, Акрсавет Асоавіяхіму даў дырэктыву Райсаветам скарыстаць ініцыятыву мас у зборы сродкаў у гэты фонд.

Акруговая арганізацыя камсамолу арганізуе тры аддзелы дабраахвотнікаў, з якімі Акрсавет Асоавіяхіму будзе рэгулярна праводзіць вайсковыя заняткі.

У сучасны момант высьвятляецца пытаньне аб пабудове самалёту „Селянін Аршаншчыны“. Сродкі на яго будуць сабраны сярод працоўных Аршаншчыны.

3-месячная пэнсія на пазыку індустрыялізацыі

ЖЫТОМІР, 30-8. Усеўкраінская польская канфэрэнцыя настаўнікаў ухваліла ўжыць усе захады да пасьпяховага выкананьня заданьняў пяцігодкі, адлічыўшы на пабудову эскадрыльлі „Наш адказ Чан-Кай-Шы“ 3 тысячы рублёў, а таксама падпісацца на III пазыку індустрыялізацыі ў разьмеры 3-хмесячнай пэнсіі.

КРЫВАВЫЯ ПАДЗЕІ Ў ПАЛЕСТЫНЕ.

Да гэтага часу ўсе паведамленьні аб крывавых падзеях у Палестыне выходзяць толькі з ангельскіх афіцыйных крыніц, на кошт якіх нават лёнданскі карэспандэнт „Фосішэ Цэйтунг“ падкрэсьліў, што да іх трэба адносіцца з [illegible] вялікаю асьцярожнасьцю. Аднак, афіцыйныя крыніцы ня ў стане ўтаіць таго факта, што нямала крыві праліваецца пад гарачым сонцам Палястыны і што туды сьпешна перакідаецца ангельскае войска з Эгіпту і ваенныя караблі з Мальты. Што-ж датычыцца брытанскага паветранага флёту, дык ён, зразумела, ня ўпускае моманту скарыстаць гэткаю дасканалаю магчымасьць прадэманстраваць сваю магутнасьць.

Усе апошнія гады ангельскага імпэрыялістычнага гаспадараньня ў Палястыне нямінуча падводзілі да крызісу, які мог быць вырашан толькі новым праліцьцём крыві. Праблема Палястыны ўзьнікла аднача сна з праліцьцем Суэцкага каналу, і ўжо прад[illegible]ачы сусьветную вайну паўночна-заходняя частка Аравійскай паўвыспы была дружна падзелена краінамі «сардэчнае згоды»: Палястына адыходзіла да Англіі, Сірыя—да Францыі.

Ангельскі імпэрыялізм ня быў-бы тым, чым ён зьяўляецца, калі-б здавальняўся толькі грубым захопам тае ці іншае тэрыторыі, не прыкрываў сваіх гвалтаў больш «высокімі» прынцыпамі.

У гэтай адносіне паказальным зьяўляецца ліст вядомага кансэрватыўнага лідэра лёрда Бальфура ў 1917 г. на імя Ротшыльда, дзе ён заяўляў, што „ўрад яго брытанскай вялікасьці, з пачуцьця глыбокае сымпатыі да прыгнечанага яўрэйскага народу, выказвае сваю цьвёрдую рашучасьць садзейнічаць стварэньню яўрэйскага нацыянальнага ачага ў Палястыне“.

Туманнасьць гэтай фармулёўкі была расшыфравана значна пазьней, калі, у 1929 г., зьявіўся дакумэнт, на якім былі подпісы выдатнейшых прадстаўнікоў рабочае партыі і які будучы зваротам да грамадзкае думкі Англіі, гаварыў: „Мы сьцьвярджаем, што калі-б нават яўрэйская грамада ў цэлым сьвеце ня выказвала пажаданьня арганізаваць для сябе нацыянальны прытулак у Палястыне, дык усё роўна ў інтарэсах Вялікабрытаніі было-б садзейнічаць арганізацыі такога ачага для яўрэяў“. А гэтыя інтарэсы, судзячы па таму-ж дакумэнту, аказваліся зусім не двохсэнсовымі: «Прарыцьце Суэцкага каналу не зьмяніла таго асноўнага становішча, па якому безапаснасьць каналу залежыць, галоўным чынам, ад дзяржавы, пануючай ў Палястыне“. Суэцкі канал разглядаецца як жыцьцёвы нэрв Брытанскае імпэрыі, а дзеля гэтага „ў агульных інтарэсах цывілізацыі, а асабліва Вялікабрытаніі, каб яўрэі ажыцьцёвілі свой ідэал нацыянальнага ачагу ў Палястыне“.

Пасьля гэтага многае высьвятляецца. Англія, атрымаўшы мандат на Палястыну, пачынае вельмі клапаціцца аб пашырэньні яўрэйскай эміграцыі ў гэту «абетавальную» зямлю. Ужо на 1925 г. лічба эмігрантаў узрастае да 33.000 у год пры ўсялякай дапамозе амэрыканскага і ангельскага капіталу. Аднак, аднача сова, з узмацненьнем эміграцыі, іншыя сілы ўнутры Палестыны ўсё больш і больш даюць сябе адчуваць чужаземным кіраўнікам. Карэнныя жыхары Палястыны—арабскія сяляне (фэлахі), часта вядучы яшчэ паўвандроўнае жыцьцё, не маглі згадзіцца з тым, што іх землі купляліся на сыяніцкія калёнізацыйныя фонды, а іх выкідалі са сваіх абжытых месц. Але выказваемае імі нездаволеньне заставалася бяз усякай увагі, бо ангельскія адміністратары і схаваная за іх сьпінамі буржуазея былі зацікаўлены ў росьце буйных плянтацыйных гаспадароў, куды прыцягваліся ангельскія капіталы. З гэтае прычыны была ўжыта палітыка „нэйтралітэту“, якая вяла проста і хутка да паглыбленьня і распальваньня розьні паміж арабскім насельніцтвам і яўрэямі, прычым першае лічыла сыяністаў-яўрэяў крыніцаю ўсіх сваіх вяшчасьцяў. Аднак даўно вядома, што дэвіз „падзяляй і пануй“ стаіць на першым месцы сярод старых традыцый уладароў мора і заакеянскай зямлі.

Дапасаваньне гэтага прынцыпу да Палястыны аказалася як нельга лепш, бо розьнь, якая даходзіць да ўжываньня зброі трэцім бокам, узьнімае прэстыж і ўзмацняе магутнасьць апошняй. У даным-жа выпадку гэта можа нават паказаць сьвету, што „Палястынай трэба кіраваць ня інакш, як на асновах, на якіх кіруюць Індыяй». („Морнінг Пост“).

У Індыі ёсьць армія з разнастайнымі задачамі, перад арміяй у Палястыне будуць стаяць ня меншыя задачы. Нездарма ангельскі капітал н кіроўваецца ў арабскія краіны: намеркавана пабудаваць шэраг новых чыгунак, з якіх Хайфа-Ковэйт дасьць Індыі новую камунікацыю; намечана пракладка нафтаправоду з Массула ў Хайфу і пабудова вялікага порту з апошняй. Канцэсія на нетры Мёртвага мора (калійныя солі), субсыдаваньне памаранцавых плянтацый і скупка акцый Палястынскай Электрычнай Кампаніі дапаўняюць сьпіс ангельскіх інтарэсаў. Для аховы ўсяго гэтага патрэбна моцная ваенная база, адкуль можна было б сачыць за парадкам у арабскіх дзяржавах, наглядаць за францускай Сірыяй, ахоўваць «незалежны» Эгіпэт, а перш усяго абараняць подступы да Суэцу.

Вэджвуд Бэн, цяперашні рабочы міністр па справах Індыі, марыць нават у сваёй кніжцы аб стварэньні з Палястыны 7-га па чарзе дамініёну ў складзе Брытанскае імпэрыі.

З усяго сказанага выразна відаць, што ўтварэньне яўрэйскага «нацыянальнага ачага“ ў Палястыне і распаленьне розьні паміж арабамі і яўрэямі зьяўляецца адным са зьвеньняў палітыкі ангельскага імпэрыялізму.

Наглядчык.

ПАД СЬЦЯГАМ КІМ'у.

У XV міжнародны юнацкі дзень вуліцы Менску былі перапоўнены маладымі пралетарыямі

На сваёй дэманстрацыі рабочая і сялянская моладзь заявіла, што яна ў кожны момант гатова стаць на барыкады пад сьцягамі КІМ'у і Камінтэрну.

Пляц Волі ў дзень камсамольскага сьвята.

У XV Міжнародны Юнацкі дзень маладыя рабочыя і сяляне, лепшыя [illegible] Менску. [illegible] гарачага энтузіязму і веры ў лепшую будучыню [illegible]. Іх было больш 10.000 асоб.

Тут-жа побач шэрагаў Менскіх камсамольскіх арганізацый—стройная фаланга маладых камандзіраў, якія толькі што выпусьціліся з Беларускай Аб'яднанай Вайсковай Школы.

На Пляцы Волі навакол трыбуны [illegible] мора лёзунгаў.

— Увагі! Сьмірна!—чуецца каманда. [illegible]

— Добры дзень!—вітае камандзіраў член Рэўваенсавету БВА т. Кажэўнікаў.

Гучна адказваюць яны на прывітаньне. [illegible]

Мітынг. На трыбуне генеральны сакратар ЦК КП(б)Б т. Гамарнік.

— Таварышы камсамольцы—пачаў тав. Гамарнік—[illegible] Гарачае прывітаньне вам ад ЦК КП(б)Б.

— Мы дабіліся па ўсім Саюзе і ў БССР гіганцкіх посьпехаў у сацыялістычнай рэканструкцыі народнае гаспадаркі краіны. [illegible]

Нашаму сацыялістычнаму будаўніцтву міжнародная буржуазія хоча перашкодзіць [illegible]

[illegible]

[illegible] палесьці ні адзін кулак, ні другі які-небудзь вораг савецкае ўлады. Камсамол навекі спаяны з Чырвонаю арміяй [illegible] грамадзян. Мы спадзяемся, што камсамол гэту задачу з гонарам выканае.

— [illegible] у сучасны момант—кажа сакратар ЦК ЛКСМБ т. Гавалянскі—[illegible] Першая — [illegible]

На дэманстрацыі ў Менску ў дзень МЮД'у.

[illegible] уздзел у сацыялістычным будаўніцтве, [illegible] МЮД'а за [illegible] з шэрагаў [illegible] Мы [illegible]

Прадстаўнік Саксонскае арганізацыі германскага камсамолу тав. Рорлянэр [illegible] доўгімі [illegible]

— [illegible]—упаўнаважаны [illegible] СССР, што [illegible] закліку [illegible] абарону [illegible] сьвету—[illegible]

[illegible] працоў[illegible] прадстаўніка [illegible]

Таварыш Палішчук—старшыня дэлегацыі Кіеўскага камсамолу, [illegible] у ліку [illegible] на дзень [illegible] яны пры[illegible] сацыялі[illegible] з Беларусьсю.

— Няхай жыве камсамол і Савецкая Беларусь — заканчвае сваю прамову т. Палішчук.

Мітынг скончаны. [illegible] камсамольскія [illegible] запаўнялі [illegible]

С.

Сьвята на вуліцах.

* Яшчэ а 9-ай гадзіны раніцою даўгія шэрагі моладзі, піанэраў і школьнікаў пачалі зьбірацца да штабаў—РК камсомолу.

Горад прачнуўся ад вясёлых маладых сьпеваў.

* Сьвяточна на вуліцах. Чырвоныя сьцягі. Лёзунгі, плякаты прысьвечаныя XV Мюд'у

Ідуць сотні, тысячы... Узброеныя камсамольскія роты.

* Баявыя лёзунгі ў шарэнгах сьведчаць аб рэвалюцыйным энтузыазьме маладых пралетарыяў.

За ўзмацненьне абароназдольнасьці Савецкага саюзу, за індустрыялізацыю краіны, за сацыялістычную рэканструкцыю сельскай гаспадаркі, за чоткую клясавую лінію ва ўсіх фронтах сацыялістычнага і культурнага будаўніцтва за 100 проц. падпіску на 3-ці заём, за гатоўнасьць выканаць вялікі плян будаўніцтва сацыялізму—аб гэтым сёньня гаварылі лёзунгі ў калёнах,

* Пляц Волі. Мітынг.

— Прывітаньне маладым пралетарыям, аб'яднаўшымся пад баявыя штандары Ленінскага камсамолу...

— Кожны з вас павінен быць сьвядомым удзельнікам сацыялістычнага будаўніцтва, клясава загартаваным, тэарэтычна падкаваным байцом за камунізм!

— Рашуча змагацца з ныцікамі, малаверамі, апартуністымі!

— Заражаць рэвалюцыйна вытворчым энтузіязмам усю масу працоўных! І апошнія словы-заклікі пакрываюцца шматтысячнымі аднадушнымі „ура".

* Парад скончан. Ідуць згуртаваныя шэрагі маладых пралетарыяў. Ідуць бадзёрыя будаўнікі камуністычнага ладу...

Ма.

* * *

Арганізацыйны камітэт па сустрэчы польскай дэлегацыі рабочых і сялян вылучыў 5 чалавек (Іваноў, Жарын, Вішнеўская, Цудзін і Клыс), якія выяжджаюць на сустрэч дэлегатаў у Маскву.

У Менску дэлегацыя чакаецца ўвечары 5 верасьня.

* Карнавал, Як у люстэрку тут адбіваюцца дзьве процілегласьці: кітайскі драпежнік-Чан-кай-шы, здраднікі—сац.-фашыстыя, Макданальд і К-о і пралетарыят Саюзу галавой аданы сацыялістычнай перабудове нашай краіны.

Ваенізаваны паход моладзі.

... Прышлі яны з вёсак, 3 раёнаў... Прышло іх 400 чалавек моладзі з 10 раёнаў Менскае акругі, па 40 чал. з раёну.

Усе апрануты ў форму Юнгштурма, шмат атрадаў з вінтоўкамі заплячыма. Сярод удзельнікаў—шмат жанчын, нават камандзіры-дзяўчаты.

Гэта ваенізаваны паход моладзі прысьвечаны Міжнароднаму Юнацкаму дню

Мэта паходу—ваенізацыя рабоча-сялянскай моладзі, вывучэньне вайсковае справы ня толькі ў тэорыі, але і на практыцы.

Удзельнікі паходу, у часе падарожжа ў Менск праводзілі арганізацыйна-прапагандысцкую работу сярод насельніцтва. Удзельнікі паходу растлумачвалі мэты паходу зьвязваючы яго з сучасным міжнародным становішчам і з задачамі Асоавіяхіму ў зьвязку з 15-м Міжнародным Юнацкім Днём.

Трэба адзначыць, што ўдзельнікі паходу прыбылі ў Менск роўна к назначанаму тэрміну — да 5-й гадзіны ўвечары ў суботу 31 жніўня. Усе ўдзельнікі паходу знаходзяцца на казарменным становішчы.

А. Пал.

Пляны асеньняй пасеўнай кампаніі зрываюцца.

НЕАБХОДНА НАПРУЖЫЦЬ УСЕ СІЛЫ, КАБ У ПРАЦЭСЕ ХОДУ АСЕНЬНЯГА СЕВУ ВЫПРАВІЦЬ НЕДАХВАТЫ.

Асеньняя пасеўкампанія праходзіць пад лёзунгам калектывізацыі.

ПАРА СПЫНІЦЬ ГАЛАВАЦЯПСТВА Ў СПРАВЕ БУДАЎНІЦТВА ВАПЕЛЬНЯЎ.— З МЕНСКУ Ў СЛУЦАК ГРУЗЫ ІДУЦЬ ПА 2 МЕСЯЦЫ.—ЦЭЛЫМІ ВЁСКАМІ ПЕРАХОДЗЯЦЬ НА КАЛГАСЫ.

Весткі з месц сьведчаць аб тым, што акрсельсаюзы і с.-г. крэдытныя т-вы мала адводзяць увагі будаўніцтву вапельняў. Часта бывае так, што акрсельсаюзы нават ня ведаюць, дзе і колькі ў іх будуецца млыноў. Магілеўскі акрсельсаюз пры ўсім сваім жаданьні ня можа адказаць, колькі млыноў ужо ўстаноўлена ў акрузе: ні то 8, ні то 15. Але калі адна зацікаўленая асоба захацела праверыць працу гэтых вапельняў, дык часта яны не знаходзіліся ў вызначаных пунктах. Вельмі часта можна заўважыць такі настрой, што вапельні „патрэбны Менску", што гэта лішняя трата часу і сродкаў і г. д. і г. д.

Выходзячы з гэтых настрояў, справа падрыхтоўкі вапны часта прыймае недапушчальныя адносіны. З працаю перамолу вапны не завіхаюцца. На аднэй вапельні Аршанскай акр. працу зусім скарацілі да 4-х гадзін у дзень. Зусім слушна, што ў выніку падобнай „прадукцыйнасьці" сабекошт на вапну дасягае 7—12 руб. тона, а там, дзе вапельні добра працуюць, тона вапны абыходзіцца ў 4 руб. У Клімавічах с.-г. крэдытнае т-ва зусім адмовілася самастойна будаваць вапельню, а даручыла гэту справу селікатнаму заводу. Зразумела, што ад падобнай апэрацыі вапна не патаньнее.

Трэба наогул адзначыць, што там, дзе нават і маюцца запасы намолатай вапны, дык іх не бяруць, адкладаючы гэту працу на зімовы час.

У галіне зернаачышчэньня справа толькі распачынаецца. У 6-ці раёнах Менскай акругі—Койданаўскім, Вузьдзенскім, Барысаўскім, Чэрвенскім, Бягомльскім і Грэскім да 20-га жніўня было ачышчана 407 тон. Па вестках з Гомельскай акр., там зернаачышчэньне разгарнулася, пачынаючы з 15—20-га жніўня. Заўважаецца слабы ўдзел сельсаветаў і КСУ у справе зернаачышчэньня і арганізацыі малацільных абозаў. Што-ж датычыцца сяўбы азіміны, дык па нармальнаму—у перадавых гаспадарках, у саўгасах і калгасах, яна павінна ўжо распачацца, але па вестках з месц, гэтаму перашкаджае вялікая суш. У Гомельшчыне ўжо каля 3-х тыдняў ня было дажджу, і ў зьвязку з гэтым не пачалася яшчэ масавая сяўба.

У галіне кантрактацыі справа разгортваецца даволі здавальняюча. Да 28-га жніўня плян кантрактацыі быў выкананы звыш як на 70 проц. заданьня. У пасобных акругах ёсьць поўнае выкананьне заданьня. У Менскай акрузе да 2-га жніўня плян кантрактацыі выкананы звыш як на 100 проц. Закантрактавана 8168 гэкт. (па пляну—8000 гэкт.). У Гомельскай акрузе да 23-га жніўня плян кантрактацыі выкананы на 74 проц.

Назіраюцца недапушчальныя адносіны з боку чыгунак да справы перавозкі грузаў, якія маюць дачыненьне да сяўбы.

У Слуцак быў накіраваны 18-га жніўня груз фармаліну, які да гэтага часу яшчэ не атрыманы на месцы. У гэты-ж Слуцак апырсьнікі ішлі 6 тыдняў, а некаторыя с.-г. машыны—роўна 2 месяцы. Пры такім тэмпе перавозкі грузаў па чыгунцы прыйдзецца пратручваць пшаніцу ня зараз, а прынамсі пад каляды.

Гэту хібу трэба зьнішчыць зараз-жа.

У апошні час заўважаецца вялікая зацікаўленасьць сялянства да калектывізацыі. У Менскай акрузе за летні час узбуйнена і арганізавана 19 калгасаў. У Копыльскім раёне 8 вёсак пераходзяць зараз у калгасы, у 2-х з іх будуць ужо сёлета сеяць азіміну на калектыўных пачатках.

Шэраг вёсак далучыліся да суседніх калгасаў. Узяго па раёну за лета пераведзена пад калгасы да 6000 гэкт.

У Пухавіцкім раёне в. Лятцо з 100 двароў амаль цалкам пераходзіць у калгас, у Сьмілавіцкім раёне пераведзена пад калгасы да 700 гэкт.

У Гомельскай акрузе за гэты час арганізавана новых і ўзбуйнена старых калгасаў на пляцы звыш, як 18.000 гэкт.

Пакуль праца толькі на паперы.

(Крычаўскі раён)

Падрыхтоўчая работа па правядзеньню асеньняй пасеўнай кампаніі пачата ў ліпені м-цы. У абгаварэньні пляна ўдзельнічаў актыў раёну і сельсаветаў. Плян абгаворан на 12 сельскіх канфэрэнцыях, з удзелам членаў сельсавету, аграўпаўнаважаных і зацьверджан на 12 пашыраных пленумах сельсаветаў. Здавалася-б, што з праведзенай падрыхтоўкай ужо можна было прыступіць да практычнага выкананьня пляну, але усё-ж справа дрэнна абстаіць.

З намечаных арганізаваць 3 калгасы, 2 пасёлкавых т-вы, 2 машынных, 1 насеннаводнае, ачысьціць насеньня 88,650 тон, закантрактаваць 300 гэкт. азімага, перавесьці на шматпольле 2850 гэкт., выканана толькі адно, што з 20 жніўня пачалася ачыстка збожжа. Ня лепей абстаіць справа з каапэраваньнем беднаты, якіх прадугледжана каапэраваць па лініі КСУ—55 гаспадарак. Гэта праца не распачата, і раён КСУ сьпіць.

Адзначым такія факты, калі па прычынах нядбайных адносін працаўнікоў сарвана вапнаваньне намечаных 260 гэктараў. Гэта таму, што кепска пабудаваны вапнавальны млын пры Крычаўскім Крэдытным таварыстве, які не працуе і да гэтага часу.

Па прычыне недастатковай увагі аграноміі да тарпаваньня глебы ў тарпяных таварыствах намечаныя работы засталіся толькі запісаным на паперы.

Крычаўскаму РВК неабходна падцягнуцца, выправіць памылкі і закончыць працу.

Б.

Трэба знайсьці вінаватых.

(м. Круглае, Аршаншчына).

Бегалі засмучаныя аграномы, поўныя трывогі і нецярпеньня па канцэлярыі Круглянскага РВК. Стукала машынка, пісалі адносіну за адносінай у акрза, у праўленьне чугункі. Але вапны ня было чуць. Ужо вось, вось асеньняя сяўба. Аграномам трэба закладаць вопытна-паказальныя дзялянкі, а яе ўсё няма.

— Відаць на валах вязуць вапну— кажуць маладыя хлапцы аграномы.

Але вось са ст. Талочын паведамляюць, што прыбыла вапна, адрасаваная Круглянскаму аграпункту і ляжыць ужо там два месяцы. Пры атрыманьні трэба заплаціць 120 рублёў.

Зноў грошы. Уся вапна каштуе ўсяго 36 рублёў, а астатнія грошы трэба заплаціць за прастой грузу на станцыі. Рабіць нечага. Ня выкупіць нельга, бо дзялянкі сарваць можна. Выкацілі грошы па калгасах, сабралі падвод і паехалі за вапнай.

Трэба было сьпяшацца.

Зноў няладна. Вапна ў мяхох прамякла і мяшкі пагнілі. Як толькі возьмуць дык і сыпіцца ўсё. Насілу выбралі 20 больш менш цалейшых мяшкоў і павезьлі. Астатнія падводы прышлі ні з чым.

Вось якая гісторыя здарылася з вапнай у Круглянскім раёне. Каго вініць, невядома.

Але ўсё-ж трэба будзе выявіць гэтую справу і прыцягнуць вінаватых да адказнасьці.

М. П. Дзергачоў.

Зрываецца сяўба.

(Бабруйшчына).

Падрыхтоўчая праца да правядзеньня асеньняй пасеўнай кампаніі ў акрузе разгортваецца надзвычайна дрэнна.

Дрэнна абстаіць справа і з падрыхтоўкаю такіх мерапрыёмстваў, як вапнаваньне глебы, плян якога ў гэтым годзе ўжо трэба лічыць сарваным, тарпаваньне, зернаачыстка і вытворчае каапэраваньне. Кепска абстаіць справа і з завозам штучных угнаеньняў. Вось усе гэтыя моманты нам і сьведчаць аб тым, што ў Бабруйскай акрузе гэтай кампаніі не аддадзена належнай увагі з боку ўсіх савецкіх, грамадзкіх устаноў і арганізацый.

Праўда, з боку прэзыдыуму акрвыканкому ўжо прыняты некаторыя крокі да выпраўленьня адзначаных недахопаў. Ён запрапанаваў акрземаддзелу, акрсельсаюзу, акркалгассаюзу і ўпаўнаважанаму Белсельтрэсту і райвыканкомам зараз-жа зрабіць рашучы пералом ва ўсёй працы па правядзеньню асеньняй пасяўной кампаніі.

На бліжэйшым пасяджэньні прэзыдыуму АВК будуць заслуханы даклады больш адсталых раёнаў у правядзеньні работ па гэтай кампаніі.

Па пляну для акругі было вызначана 108 вагонаў штучных угнаеньняў, якіх атрымана да гэтага часу ўсяго толькі 30 процантаў і зусім не атрымана гатунковае насеньне. Гэта пагражае зрывам працы па кантрактацыі і ўгнаеньню, у сувязі з чым прэзыдыум акрвыканкому давёў да ведама Савет Народных Камісараў і просіць удзейнічаць на Белсельсаюз і Наркамзем аб тэрміновай прысылцы неабходнай колькасьці машын, мінэральных угнаеньняў і гатунковага насеньня.

Для ўзмацненьня працы на мясцох па правядзеньню сяўбы будуць пасланы спэцыяльныя прадстаўнікі акрвыканкому ва ўсе раёны акругі.

Бабруйскай АКК-РСІ трэба было заняцца гэтаю справаю праверыць як наогул выконваюцца ўрадавыя дырэктывы па правядзеньню асеньняй пасяўной кампаніі і ў прыватнасьці— высьвятліць вінаватых у зрыве пляну вапнаваньня глебы, якіх прыцягнуць да адпаведнай адказнасьці.

Сяргей Лодысеў.

Плян на паперы.

(Чэрыкаўскі раён.)

Кіраўнікі Крычаўскага раёну на выкананьне намечанага пляну асеньняй пасеўнай кампаніі глядзяць з прахладцам. Па пляну намечана пашырыць плошчу на пяць проц., падняць ураджайнасьць на 10, арганізаваць 3 калгасы і здабыць 9 зернаачысьцільных машын. Загатаваць 37 тон азімага насеньня і іншае.

А між тым, праца па абгаварэньні намечанага пляну і прыцягненьня грамадзкасьці да яго выкананьня праводзілася слаба. Аграўпаўнаважаныя беднага і серадняцтва ня могуць дапамагчы практычна ажыцьцявіць намечаныя мерапрыемствы, таму што яны непапулярызаваны сярод сялян.

З прычыны гэтага ў раёне зараз ёсьць наступнае: Замест абозу з 9 збожжаачысьціцельных машын толькі завезена адна. Недастаўлена колькасьць фасфарытнай мукі, тамасшлаку зусім няма, вапнаваньне глебы сарвана, не закантрактавана ніводнага гэктару пасеву.

Плян пад пагрозай зрыву па прычыне недастатковай працы РВК, недастатковай і слабага ўдзелу аграноміі і актыву.

Чэрыкаўскім кіраўнікам неабходна тэрмінова ўзяцца за працу, перанесьці пляц з габінэту ў шырокія колы сялянства і яго выканаць.

Падарожны.

ТКАЧЫ ЗА РАБОТАЙ.

РАБОЧЫЯ ТКАЦКАГА ЦЭХУ УПЕРАДЗЕ САЦЫЯЛІСТЫЧНАГА СПАБОРНІЦТВА. СЫМУЛЯНТЫ, РВАЧЫ І ЛОДЫРЫ ЗА „ПРАЦАЙ".

КРЫХУ ГІСТОРЫІ.

Якаўлеўская сукновая фабрыка пабудавана ў 1909-10 г. г. яе былым уласьнікам баронам Корфам В. В. Барон Корф быў вялікім абшарнікам. Яго маёнткі выходзілі далёка за мяжы б. Магілеўскай губэрні. Шмат тысяч зямлі і лесу належала гэтаму магнату. Вакол Якаўлевіцкага маёнтку раскінуліся вёскі. Безьзямельле і прынуды пана прымушалі шмат сялян кідаць гаспадарку і ісьці да пана ў парабкі.

Мне стары рабочы фабрыкі Кузьміч (працуючы з часу пабудовы фабрыкі) расказаў шмат цікавага аб былым пану.

„Каля маёнтку, каля палацаў пана ніхто ня меў права праходзіць. Сяляне хадзілі ў царкву. Абходзіць маёнтак навакол, гэта значыць, рабіць непатрэбныя тры вярсты. Шмат хто з сялян часам спрабаваў прайсьці каля палацаў. Але рэдка, зусім рэдка хто праходзіў незаўважаны. Звычайна заўважыўшы праходзячага выбягаў сам барон і затрымаўшы бедака распраўляўся з ім. Колькі ён пакалечыў людзей. На яго ня было ніякай управы. Ён быў вялікім начальнікам і ў павеце і ў губэрні.

Памятаю кажа Кузьміч, як барон выцягваў нашы сілі. Я з маладога і моцнага хлопца хутка зрабіўся старым з надарваным здароўем. Працавалі мы на фабрыцы ня ведаючы ніякіх абмежаваньняў часу і абароны нашай працы. Зараз ня тое. Прастыў сьлед пана і аб ім і аб былым жыцьці ўспамінаем толькі ў час адпачынку. Перад вачыма праплываюць усе зьявы мінулага і гэта павялічвае захопленасьць працай, нібы прыбывае сілы як уяўляем, чаго зараз няма і чаго ніколі ня будзе. Я стары, але не адстану ад моладзі ў працы на фабрыцы.

* * *

Пяціпаверхавы мураваны будынак напоўнен шумам, грукатам машын. Чаўнок хутка адбівае радкі сукна. Пільнае вока ткача сочыць за працай варштату. У ткацкім цэху ня чутна размоваў. У ткацкім цэху ня ўбачыце ў час працы рабочага, які-б адышоў ад машыны і курыў ці размаўляў з сваім суседам.

Гэтымі днямі ўстаноўлены новыя хуткаходныя ткацкія варштаты. Рабочыя да варштатаў прыглядаюцца, знаёмяцца. Да гэтага часу працавалі на старых варштатах, якія існавалі ад часу пабудовы фабрыкі. Сацыялістычнае спаборніцтва на фабрыцы толькі разгортваецца, але ўжо маюцца першыя вынікі.

ПРА КАРОВУ, ЗЯМЛЮ І ФАБРЫКУ.

Фабрыка знаходзіцца на адлегласьці ад гораду ў 20 кілёмэтраў. Бліжэйшы горад— Ворша. Вялікая адлегласьць значна адбіваецца на дастаўцы сыравіны, абсталяваньні і вывазе тавару. Акруговыя арганізацыі Воршы ўжо зараз мяркуюць аб пераводзе фабрыкі ў Воршу.

Значная частка рабочых на фабрыку прышла з ваколічных вёсак не парваўшы сувязі з гаспадаркай. Праца гэтых рабочых і сялян на фабрыцы не зьяўляецца асноўнай крыніцай існаваньня, а толькі дапамогаю для гаспадаркі. Вось рабочы В. мае серадняцкую гаспадарку, добры дом і ўсе іншыя сельска-гаспадарчыя прылады. Працуе на фабрыцы, а для апрацоўкі зямлі ў дапамогу жонцы наймае батракоў. Такі В. не адзін, іх шмат. Большасьць рабочых фабрыкі—гэта старажылы, якія абрасьлі гаспадаркай. Маюць кавалак зямлі пад агародам, карову, сьвіньні і інш.

Зараз пасьля работы рабочы зьвярнуўшыся да хаты ня думае аб адпачынку, заняты клопатамі аб сваёй гаспадарцы. Прайдзіце па пасёлку і вы ўбачыце чым заняты рабочыя пасьля работы. Рыюць ямы для хаваньня бульбы на зіму, будуюць хлявы і розныя будынкі з дошак для жывёлы. Клопаты аб гаспадарцы адцягваюць увагу многіх рабочых ад працы на вытворчасьці. Сувязь з гаспадаркай парадзіла сялянскую ідэалёгію. Вельмі часта на рабочых сходах вы можаце назіраць, як паасобныя рабочыя рэагуюць на пытаньні бягучага жыцьця, на важнейшыя палітычныя задачы „Мая хата з краю"...

РВАЧЫ.

Зацікаўленасьць толькі ў палепшаньні свайго матар'яльнага становішча, у палепшаньні хатняй гаспадаркі выклікае ня толькі дрэнныя адносіны да вытворчасьці, няўдзельнічаньне ў грамадзкім жыцьці, але і праявы агіднага рвачаства. Асабліва гэта назіраецца ў апаратурным цэху. Сярэдні заработак рабочага апаратурнага цэху ў месяц складае ад 60 да 80 руб. У мінулым годзе заработак быў значна ніжэй—дасягаў 45—50 р. Рост заработнай платы надзвычайна вялікі. Зарплата павялічылася дзякуючы пераходу на зьдзельшчыну. Прыработак да асноўнай стаўкі складае ад 52 да 80 проц. Паводле заключанага калектыўнага дагавору рабочыя-апаратуршчыкі павінны апрацаванае сукно пераносіць у другі цэх, але гэта рабочымі ня выконваецца. Невыкананьне гэтага абавязку ўключае непатрэбныя і лішнія выдаткі на пераноску сукна. Матар'яльная зацікаўленасьць, а незацікаўленасьць дабрабытам прадпрыёмства з боку рабочых дае недастатковую якасьць сукна.

У пагоне за большай выпрацоўкай, за большай колькасьцю паніжаецца якасьць.

Мала гэтага. Рвачы Чэпік і іншыя на кожным рабочым сходзе крычаць за павялічэньне расцэнак на кавалак сукна. За апошні месяц група рвачоў упарта закідае заявамі фабком, адміністрацыю і Цэнтральнае Праўленьне Саюзу Тэкстыльшчыкаў аб павялічэньні расцэнак, абгрунтоўваючы сваё патрабаваньне тым, што яны апрацоўку сукна павялічылі ад 270 кавалкаў да 400 кав. Рвачы ня ўлічылі таго, што зарплата ўзрасла разам з большай апрацоўкай.

Для іх мала, ім трэба больш... патрэбна карова і трэба бульбы склеп.

Нажаль трэба канстатаваць, што рвачаства мае месца ня толькі сярод партыйных рабочых, але і сярод камуністаў. У стрыгальным цэху аплата працы праводзілася па стаўках (паводле калдагавору), выпрацоўка дасягала ў дзень адным рабочым пяці кавалкаў сукна. Праграмай было вызначана 6 кав. Праграма ня выконвалася. Камуністы Сасноўкі і іншыя ўзьнялі пытаньне аб пераходзе на зьдзельшчыну. Адміністрацыя згадзілася. Выпрацоўка ўзрасла з пяці кавалкаў да 13-14. Рост амаль у тры разы. Нас зацікавіў такі надзвычайна вялікі і нечаканы рост. А справа простая—якасьць не ўзрасла, а пагоршылася. Камуністы поруч з беспартыйнымі рабочымі, падняўшы выпрацоўку, пагоршылі якасьць. Пытаньне аб якасьці ўжо некалькі год стаіць перад фабрыкай, тысячы рэзалюцый і прапаноў, але «воз и ныне там».

Як рэагавала партыйная ячэйка? Выносіла пастановы, пісала рэзалюцыі. Справа з месца ня зрушалася. Бязьдзейнасьць і недапушчальныя адносіны партыйнае ячэйкі трэба разглядаць, як незацікаўленасьць прадпрыёмствам.

ГАВОРАЦЬ ВАРШТАТЫ.

Сацыялістычнае спаборніцтва на фабрыцы толькі пачынае разгортвацца. Афіцыйна фабрыка ў спаборніцтва ўступіла толькі 20 ліпеня г. г.

Яшчэ спаборніцтва не ахапіла ўсе цэхі. Можна гаварыць пакуль толькі аб ткацкім цэху. У 1927-28 г. па ткацкаму цэху выпрацоўка адным рабочым у дзень складала 12,2 мэтры. Зараз зусім іншы малюнак. Выпрацоўка наогул паднялася да 19,3 мэтры. А за дзесяць дзён спаборніцтва больш за 20 мэтраў. Ткацкі цэх найбольш актыўны, рабочыя найбольш зацікаўлены працай і жыцьцём прадпрыёмства. Амаль зьнішчаны прагулы. Ніводнага выпадку за гэты год зьяўленьня на працу ў п'яным выглядзе. Значна зьменшыўся брак. Узрасла прадукцыйнасьць працы ня толькі пры захаваньні, але і палепшаньні якасьці.

Рабочыя ткацкага цэху абедзьвюх зьмен павыклікалі адзін аднаго на спаборніцтва паміж сабой на большую выпрацоўку і на лепшую якасьць. Падпісаны ўмовы, у якіх кожны рабочы бярэ на сябе абавязацельства даць максымальную выпрацоўку, зьнішчыць прагулы і пільна сачыць за палепшаньнем якасьці.

Работніца-ткачыха т. Васільева, сябра Аршанскага АК КП(б)Б, заняла першае месца па выпрацоўцы і якасьці сукна. Яна выпрацоўку ў дзень падняла да 21 мэтра, у той час як раней выпрацоўвала 17-18 мэтраў. У гутарцы са мной т. Васільева сказала: „Лічу, што дасягнуць можна значна лепшых вынікаў пры жаданьні і зацікаўленасьці. Дрэнна тое, што нам ткачам даюць ня зусім добры ўток (пражу). Якасьць нашай працы ў значнай ступені залежыць ад прадзільнага цэху, ён-жа (прадзільны цэх) зусім яшчэ нічога не зрабіў наогул для палепшаньня сваёй працы.

У нас на фабрыцы рабочыя трацяць шмат часу на размовы паміж сабой, на курэньне. Усё гэта адбіваецца на прадукцыйнасьці працы. Адзін раз чаўнок прапусьціў—і то шмат страціш".

На аднэй ступені з Васільевай ідзе ткач тав. Апека, даўшы значнае павялічэньне выпрацоўкі.

Ткацкае аддзяленьне сваімі посьпехамі прымусіла шмат каго задумацца над палепшаньнем працы.

АСОБНЫЯ КАМУНІСТЫ Ў ХВАСЬЦЕ СПАБОРНІЦТВА

Частка камуністаў і беспартыйных рабочых захапіўшыся сацыялістычным спаборніцтвам паказала нябачаныя і нячуваныя вынікі ў якаўлеўскіх умовах. Але такім творчым энтузіязмам далёка ня ўсе захоплены. Мы ўжо вышэй казалі аб рвачах і «гаспадарох рабочых». Будзе ня лішнім зазначыць, як адносяцца асобныя камуністы да спаборніцтва.

Вось, напрыклад, камуніст **Данілюк**. На бюро партыйнай ячэйкі Данілюку прапанавалі выклікаць на спаборніцтве аднаго з адсталых рабочых, на што Данілюк адказаў: **„нікога я выклікаць ня буду, ні з кім ніякага спаборніцтва такса ня лічу патрэбным праводзіць. З нас** (з каго гэта з нас? Вельмі падазрона пахаджэньне Данілюка з рабочых) **і так ўжо ўсё выціснулі, што мы мелі, а спаборніцтва гэта-ж старая эксплёатацыя, толькі ў іншай форме.**

На гэта міласьліва бюро ячэйкі папярэдзіла Данілюка, што ён пападае на чорную дошку.

„А мне ня ўсё адно, ці быць на чырвонай, ці на чорнай дошцы".

Для нас зразумела, што Данілюку ўсё роўна, ці быць у партыі, ці не. Але для партыі было-б куды карысьней пазбавіцца ад такога „надзвычайнага чалавека".

Вось другая, ня менш цікавая фігура. Кандыдат у члены КП(б)Б і сэкратар камсамольскай ячэйкі **Шаблоўскі**.

— Горшага рабочага на заводзе няма за Шаблоўскага,—кажа дырэктар фабрыкі т. Эльціфон. Шаблоўскі першы сымулянт і лодыр на фабрыцы. Нявыпрацоўку заданьня ён тлумачыць вялікай «перагружанасьцю камсамольскай працай", адсутнасьцю працаўнікоў у камсамоле, стомленасьцю і занятасьцю каля варштату.

Нас цікавіць, чаму партыйная ячэйка трымае ў сваіх шэрагах Шаблоўскага і чаму даручае яму такую адказную працу, як кіраўніцтва камсамольскай ячэйкай, кажучы, што ён «горшы рабочы". Такіх камуністаў як Данілюк і Шаблоўскі падтрымліваюць і спачуваюць усе фабрычныя сымулянты, прагульшчыкі і п'яніцы, Кажуць, што гэтыя кандыдаты з партыі карыстаюцца сярод апошніх найлепшым аўтарытэтам і давер'ем.

„Правадыры перадавых ад заду".

Б. Пешаход.

„УЗОРЫ“ АГІДНАЙ ПРАЦЫ

НА СУД САВЕЦКАЙ ГРАМАДЗКАСЬЦІ: БЕЗГАСПАДАРЧАСЬЦЬ, СКРЫЎЛЕНЬНЕ КЛЯСАВАЙ ЛІНІІ, ПРАТЭКЦЫЯНІЗМ.

Паслабляць наступ на кулака і нэпмана не дазволім.

(Ад нашага карэспандэнта).

Па 2 фінансаваму вучастку гораду Бабруйску выяўлена скрыўленьне клясавай лініі. Інспэктар вучастку гр. ...ліс і яго памоцнік нядбайна аднесьліся да сваёй працы, ня ўявілі сабе клясавую лінію ў правадзімай імі падатковай працы. У выніку 53 спэкулянты нэпманы-гандляры аказаліся недаабкладзенымі падаткам на суму ў 45 тысяч рублёў. Недаабкладзены зварот гандляроў звыш чым на 900 тысяч рублёў.

Пры ўстанаўленьні зваротаў фінансавыя гандляры карысталіся значна меншымі ...амі, якія ў свой час існавалі на ...ку. Ёсьць нават выпадкі, што цэны ўлічваліся ніжэй за тыя, якія падавалі самі гандляры.

У гэтай бруднай справе замешана ...а і загадчык разьніцы гр. Перлін. Гэтая асоба ўмыслова давала ...кі аб забітай жывёле прыватнікаў, паказваючы меншую вагу, чым ...была на самай справе. У сваю ...ў установы—Цэрабкоп і Акрсельсаюз, а таксама і камгас горсавету не выконвалі сваім абавязкам давесьці да ...га фінансавых органаў аб тых закупах, якія яны праводзілі ў прыватнікаў. Фінансавая-ж інспэктура сама не зьвярнула належнай увагі на гэта, ня гледзячы нават на тое, што ў інспэктуры былі зьвесткі аб буйных пастаўках прыватнікамі фуражу Цэрабкопу і Камгасу, якія перавышалі 15 тыс. рублёў.

Наогул трэба прызнаць, што праца па 2 фінансаваму вучастку была пастаўлена кепска. Ёсьць выпадкі, і іх даволі шмат, што прыбытак аднаго прыватніка запісваўся ў падатак другому і г. д. Імкненьні выявіць сапраўдныя звароты прыватнікаў фінансавая інспэкцыя ня мела, а гэта было і на руку спэкулянтам. Яны пад носам у інспэкцыі маглі тварыць свае цёмныя справы, каб выкруціцца ад падатку.

Такое становішча нельга лічыць нічым іншым як праяўленьнем правага ўхілу ў фінансавай палітыцы. Факт гаворыць аб тым, што працаўнікам, які ня ўмеюць, ці ня хочуць праводзіць клясавую лінію ў працы—ня месца ў савецкім апараце.

Паслабляць наступ на нэпмана і кулака мы не дазволім нікому.

А. Дамброўскі.

Выкрутасы Бярэзінскага райвыканкому.

У 1927 годзе, як і цяпер, доктар Беленькі загадвае раённай больніцай. Яго памоцнік доктар Грэйман павінен быў некуды „адлучыцца на тры месяцы“.

— Доктар Беленькі застаўся адзін. Ён працаваў, як буры вол за дваіх. А як прайшло тры месяцы, доктар Беленькі прыйшоў у РВК да старшыні і сказаў:

— Вы добра ведаеце, што я працаваў адзін за двух і працаваў вельмі цяжка. Можа-б вы мне заплацілі за саўмяшчаньне.

Праўду кажаце.

Падайце заяву і мы на прэзыдыуме разгледзім,—адказаў старшыня.

Доктар Беленькі доўга не чакаў. Заяву ён падаў тут-жа.

Першы раз просьбу Беленькага не здавольнілі, і пытаньне заставілі адчыненым.

У другі раз Беленькаму далі 75 р. за саўмяшчэньне.

Атрымаўшы грошы, доктар Беленькі хутчэй паехаў у Менск за сваёй жонкай. І гэта яго загубіла. Давяло да таго, што хоць развод бяры.

Каб доктар Беленькі ведаў гэта ліха, ён ніколі-б за жонкай не паехаў.

Не пасьпеў доктар Беленькі прывезьці з Менску сваю жонку, як нейкі пляткар недзе пасьмяяўся, што Бярэзінскі РВК даў Беленькаму грошы на жаніцьбу.

На гэта ніхто-б не зьвярнуў увагі, каб сьмех гэты не дайшоў да Бярэзінскага райкому партыі.

А там Мэеровіч—загадчык Апо райкому—даволі сурьёзны чалавек. Яму захацелася выкрыць такія „справы“ райвыканкому і ён сказаў:

— Будуць яны ведаць як даваць грошы. Я іх працягну ў газэце!

Райвыканком трэці раз паставіў на прэзыдыуме пытаньне аб 75 р., дадзеных доктару Беленькаму.

Сябры прэзыдыуму вынесьлі пастанову:

„Выдадзеныя грошы доктару Беленькаму у суме 75 р. лічыць яму авансам“.

Чаму авансам, а не як небудзь іншым.

Доктар-жа ў сваёй заяве нават і не заікнуўся аб авансе. А тут на табе: заява яго недзе зьнікла, усё прапала і зрабілі так як уздумалася.

Прыехаў і доктар Грэйман і зараз-жа зьвярнуўся ў райвыканком за дапамогай. А як ня даць добраму чалавеку. Трэба даць. Але толькі як і на якіх падставах. Доктару Грэйману далі сто руб. кватэрных. Аб тым, што яму кватэрныя не належаць—ніхто з сябраў і не падумаў. У іх яшчэ не ўвайшло ў прывычку, раней чым рабіць-трошкі падумаць.

А Грэйман грошы атрымаў і вельмі падзякаваў.

З таго часу прайшло ўжо болей як два гады.

Бярэзінскі райвыканком за гэты доўгі час яшчэ не запамятаваў аб 75 р., дадзеных доктару Беленькаму. Можа-б ён і запамятаваў, але рэвізыйная камісія кожны раз напамінала:

— Чаму гэта аванс доктара Беленькага не пакрываецца і вісіць у паветры? Трэба з ім пакончыць.

І райвыканком пакончыў. Так пакончыў, што доктар Беленькі і цяпер яшчэ скрабе патыліцу і ні як ня можа апомніцца і не разумее адкуль узялася на яго такая напасьць, што тыя грошыкі, якія яму давалі за саўмяшчэньне праз 2 гады вылічылі з пэнсіі.

А. Калюжны.

Мы патрабуем.

...нь саўгас „Вязынь-Фаніпаль“. У саўгасе налічваецца 964 гэктары ...най зямлі, шмат будынкаў, 30 коней, ...кароў, 21 старых сьвіней, 50 маладых—усе яны гадуюцца на племя. Гаспадарка апрацоўваецца 56 штатнымі ...мі ды падзённых працуе 25 чалавек. Саўгас мае і добрыя с.-г. машыны: ...трактары, жняяркі, касілкі і ўсё ін..., як і належыць у савецкай гаспадарцы.

А як пастаўлена праца ў саўгасе? Вось адказ. Вясною пасеяна было 7 ...сяцін кармавых буракоў. Пасеяны ...досыць позна, у выніку палова плошчы прапала зусім, а на другой палове ...бурака ня можа бачыць. Засеяна ...гэктары цыбулі, якая цалкам прапала.

Калі мы ўвесь час кажам, што трэба ...выць пасяўную плошчу, дык чаму-ж ...саўгасе больш за тры гектары пустуе. ...ь правядзеньне гэтых дырэктыў да ...ніцтва саўгасу не датычыцца. З радасьцю працы ніякай ня вядзецца. А ...які рабочых, якія хварэюць за недагляд саўгасу, застаюцца без усялякай ...гі. Калі рабочыя гаварылі, што саўгасу трэба касіць сенажаць раней чым ...сяляне, бо з уборкай будзе кепска,—нельга будзе каго наняць для ...ўборкі сена, дык правільныя думкі засталіся думкамі. А ў выніку гэтага тысячы 4–5 пудоў сена зусім згніло. А атрымалася гэта так: спачатку сяляне прасілі касьбу з дзесяціны 6—7 рублёў, ...-ж адміністрацыя давала 4 руб.; ...адміністрацыя давала і 7 руб., ...ніхто ня ішоў, бо сяляне свае ўбіралі.

...думаеце, гэта ўсё. Не, пачакайце. Саду ў саўгасе 13 гэкт. Пры належнай ...працы садоўніцтва з апошняга была-б ...вялікая карысьць. Але-ж для гэтага трэба належны дагляд, к таму ў ...вы ўбачаце ўсіх гатункаў сорныя ..., якія толькі растуць у Беларусі. ...адным вучастку саду як узаралі, так ...заскарадзілі. Зараз нельга ня толькі ...браць яблыкі, а і прайсьці, каб не ...тыкнуцца. А колькі на яблынях сухога ..., а колькі год яблыні не абкапваліся, не абчышчаліся. Тут можа адказаць ...сабе выключна сад.

Пасевы спасаюцца ня толькі сялянамі і ў большасьці кулакамі, а нават і ...цялятамі. Адных пратаколаў састаўлена больш як на 250 руб., але штрафу ні з каго ня бралі, чаму патравы працягваюцца і зараз.

У саўгасе ёсьць парк. Там вы знойдзеце рознастайныя с.-г. машыны, там раскіданы розны хлам і калёсы. Дрэвы ў парку засыхаюць, бо дагляду няма. Ёсьць у саўгасе і клюб, але ён такі заціснуты, засьмечаны, што ніхто туды ня ходзіць. Дах пры дажджы цячэ і памяшканьне без пары згніе і ніхто ня рупіцца направіць.

Давайце возьмем другі бок саўгасу.

На плошчы саўгасу разам з школаю стаіць касьцёл. Гэты касьцёл наведваюць і рабочыя. Сказаць, што рабочыя за яго трымаюцца нельга. Апрача адзінак, яны-б ўсе згадзіліся касьцёл скарыстаць пад культустанову, найбольш карысную для рабочых саўгасу і чыгункі, а таксама сялянства. А што зрабіла культкамісія? Што зрабілі мясцовыя камуністы і камсамольцы? Нічога. Між іншым мы ведаем, што камсамольцы разам з сваім апоргам і партыйцам удзельнічалі ў рэлігійным пахаваньні, што ў некаторых партыйцаў і зараз знойдзеш вобразы, ня кажучы ўжо аб былых камуністах, выключаных з партыі.

Скажам пару слоў і аб саміх рабочых. Асноўная частка рабочых хваравіта рэагуе на ўсе хворыя зьвішчы і сама працуе сумленна без кіраўнікоў. Другая працуе так: абы дзень ды вечар. Ці ведаюць-жа рабочыя аб тэй нябывалай творчай працы рабочых другіх прадпрыемств,—аб сацыялістычным спаборніцтве. Мусіць не. Вытворчыя нарады склікаюцца вельмі рэдка—у тры месяцы раз, ды і бывае на іх выключна адміністрацыя і актыў рабочых. Рабочы камітэт сярод рабочых не аўтарытэтны, у выніку чаго рабочыя на сходы, склікаемыя рабочкомам, амаль ня ходзяць. Рабачком за час свайго існаваньня нічога добрага не зрабіў. Дзелавыя заўвагі і прапановы рабочых ня лезуць у вушы рабачкому.

Многа яшчэ можна сказаць аб саўгасе В.-Фаніпаль і аб яго „прыкладнасьці“, але давайце покуль на гэтым спынімся. Ня можа існаваць т а к о е становішча. Пара ўжо навучыцца працаваць.

Мы патрабуем:

Тэрмінова абгледзіць і пры тым даскантальна гаспадарку саўгасу і зрабіць адпаведныя вынікі ў адносінах кіраўнікоў.

Зрабіць датэрмінова перавыбары рабачкому і яго камісій.

Пераглядзець штат рабочых.

Скобеляў.

„БУКЕТ“.

З гэтай назвай у былы час было шмат зьвязана. З букетам яснавельможны радзіўся і з букетам паміраў. Была розьніца толькі ў колеры. Букет падносіўся ў часе шлюбу маладым, артыстам, артысткам, генэралам, ахвіцэрам, паненкам прыгожым і няпрыгожым, словам тым, каго «прасты» народ называў беларучкай, панамі. Але тут мы будзем гаварыць не аб гэтых букетах, а аб жывых людзях, працаўнікох Аршанскага Спажывецкага Т-ва «Красный Пахарь». У гэтай установе ёсьць 7 асоб, якія заслугоўваюць увагі РСІ.

Рабіновіч Бася—былая гаспадыня дому распусты. Раней ужо пры савецкай уладзе гандлявала па 4 разраду. Здае ў арэнду свой магазын сп. т-ва „Кр Пахарь“ у гэтым-жа магазыне сама прадае. Знаходзіцца пад судом за сувязь з прыватнікам. На яе ў с.-т. «Красный Пахарь» ёсьць шмат заяў з просьбай зьняць яе з працы. 4 красавіка 1929 г. пастановай Аршанскай РСІ была зьнята з працы, а праз месяц, праз Біржу Працы Лабароў Старшыня Праўленьня с.- т. і бухгальтар Шульман, шляхам адсылкі прысылаемых Біржай Працы камсамольцаў і дэмабілізаваных чырвонаармейцаў, дамагліся прысылкі Рабіновіч і яна зноў працуе.

Сэлектар—меў піўную ў Дуброўне. Гандляваў самагонам. Пра пратэкцыі быў. Старшыні Праўленьня с. т-ва „Красный Пахарь“ папаў у Таварыства, быў зьняты з працы 4 красавіка Аршанскай РСІ і шляхам тых-жа камбінацый, што і Рабіновіч, папаў зноў ў с.т. „Красный Пахарь“.

Гроскрэйцэр — мае 15 дзесяцін зямлі, трымае батракоў, займаецца рознага роду махінацыямі, зьяўляецца самым багатым чалавекам, Высоцкага с.-с., Аршанскага р. і ён працуе ў таварыстве.

Бордон—служыць загадчыкам Бабініцкай крамы, прадае вялікімі партыямі гарэлку аршанскім шынкарам. Былы буйны гандляр, пазбаўлены выбарчых правоў.

Гозман—Старшыня мясцкому, за ім лічыцца растрата ў 400 руб.

Далідовіч Макар і яго брат сыны былога буйнага кулака, які меў да вайны 40 дзесяцін зямлі. У сучасны момант трымае батракоў і служыць загадчыкам крамы № 4, а другі яго брат—фурманом. На чале ўсёй гэтай кампаніі стаіць бухгальтар Шульман, які зьнішчае дакуманты і робіць наогул усялякія махінацыі. Так і жыве і працуе «букет» у Спажывецкім Т-ве «Красный Пахарь».

Рабкор Зуеў.

Трэба адшукаць гучнагаварыцель.

(Плешчаніцкі р-н Менакругі)

У в. Хатаевічах на сродкі сялянства і Плешчаніцкага Пагранатраду быў устаноўлены гучнагаварыцель, які каштаваў каля сотні руб. і кіраваць ім ўзяўся гр-н Цай, загадчык хаты-чытальні. Сялянства праслухаўшы пару дакладаў засталося вельмі задаволена і думала, што можна будзе паслухаць цэнтр, але радыёпрыёмніку гэта мабыць ня прышло да спадобы і ён адмовіўся перадаваць сялянству даклады альбо канцэрты з цэнтру.

— Ён нарашыў усё перадаваць толькі свайму «гаспадару» Цаю.

Праз кароткі час ён сапсаваўся і і рамонт зрабілі таксама за грамадзкія грошы, але пасьля рамону ўжо больш ніхто ня чуў яго, бо хатнік гр-н Цай паехаў у водпуск ну, і ён бачыце без «гаспадара» не захацеў сумаваць ды разам з ім таксама ў водпуск.

З водпуску гр-н Цай вярнуўся, але радыёпрыёмніку і да гэтага часу няма. Сумна без яго. Трэба запытацца ў Цая адрас, мо тады ён вернецца.

Пагуда.

Памяці беларускага пісьменьніка П. ТРУСА.

Памяці тав. П. Труса.

У самы вострым пэрыяд клясавага змаганьня, у самы востры пэрыяд барацьбы на культурным фронце за справу пролетарскай літаратуры з шэрагаў беларускай асоцыяцыі пролетарскіх пісьменьнікаў выбывае таварыш Паўлюк Трус.

Цяжка і крыўдна чуць гэтую вестку.

Малады поэта поўны сілы і бадзёрае кіпучае энэргіі. Яшчэ гэтак нядаўна ён быў сярод нас, ён быў цалкам захоплены ідэяй барацьбы.

І вось сягоньня яго няма ўжо. Агідная хвароба неўзаметку падкралася да яго і вырвала з шэрагаў барацьбітоў яшчэ аднаго адданага пролетарыяту, змагара-культурніка змагара-поэта.

...гэта тады, калі творчы талент поэты пачаў асабліва шпарка расьці, калі ўспрыняў поэта сутнасьць жыцьця і рашуча стаў з пролетарыятам.

Селянін паходжаньнем ён ня мог у пачатку свае творчасьці не адбіць яго. Але паступовa з рэяк сялянскай творчасьці ён пераходзіць на шлях пролетарскай літаратуры. Поэма „Дзесяты падмурак“ была яго апошнім творам. Пафос соцыялістычнага будаўніцтва, пафос змаганьня праніпае яе ўсю ад пачатку і да канца.

Нябожчык вучыўся ў Беларускім Дзяржаўным Унівэрсытэце—гэтым самым ён выконваў асноўны лёзунг пролетарскае літаратуры „Вучоба, творчасьць і самакрытыка“.

Таварыш Паўлюк Трус браў самы актыўны ўдзел у грамадзкай працы. Працуючы па масавай рабоце ў Бюро Менскай Філіі БелАПП-а, ён літаральна хвараў душою за літаратурныя вечары, выступленьні ў рабочых клюбах і г. д.

Большая частка творчасьці Паўлюка Труса сабрана ў два зборнікі: „Вершы“—выданьне ЦБ „Маладняка“ (1925 г.) і „Ветры буйныя“—выданьне БДВ (1927 г.) Трэцяга зборніка, у якім адбіта было-б соцыялістычнае будаўніцтва, клясавая барацьба нябожчык не пасьпеў скласьці. Прыехаўшы з саўгасу, куды езьдзіў вывучаць жыцьцё і побыт сельска-гаспадарчых рабочых, ён захварэў на тыфус—і 30-га жніўня маладое і бурлівае жыцьцё перарвалася.

Сярод нас няма моцнага поэты і добрага таварыша Паўлюка Труса, сярод нас ня чуваць яго вясёлага сьмеху. Ужо не пачуем мы яго ўпэўнены ў сабе голас на літаратурных вечарох пры чытаньні вершаў. Ня ўбачым, не пачуем.

Але мы ўпэўнены, што яго праца, яго змаганьне не забудуцца савецкай грамадзкасьцю. Але мы ўпэўнены, што шэрагі БелАПП-а будуць расьці і мацнець за лік новых Паўлюкоў Трусаў, якіх вылучае ўжо сёньня пролетарыят і сялянства!

Сьпі спакойна, дарагі таварыш!

Над тваёй трунoй запэўняем цябе і надалей гэтак сама цьвёрда ісьці па шляху клясавага змаганьня, як ішлі разам з табою.

Р. Мурашка.
П. Галавач.
Іл. Барашка.

ВАЛЕРЫ МАРАКОЎ.

ПАЎЛЮКУ ТРУСУ.

Ну, што сказаць?.. Ну, як паверыць?..
Журбой вятры спавілі даль.
І стала раптам
Віцца сэрца,
Нібы закутае у сталь.
О, друг і блізкі і далёкі,
Пад крыкі сумных журавоў
Упаў на дол
Як ясны сокал
З разьбітай лёсам галавой...
Крычыце буры
І пажары,
Хаўтурны марш узьнімаў агонь...
Памёр поэт...
Памёр таварыш...
Упаў на полі верны конь!
Шумяць палі...
Бунтуюць хвалі...
І сумна сьлёзы лье сасна...
Няўжо-ж цябе
Мы пахавалі
О!.. нашай лірыкі—вясна!..
Няўжо-ж ня восеньскімі днямі
І не пад
Чэрвенскай зарой
Ты і сьпяваў
І жыў між намі
І раздаваў сябе парой...
Бывай-жа друг...
Вясною раньняй
Такой-жа сьветлай, як і ты
К табе прыедзе
На разьвітаньне
Твой вобраз сумнай сіраты
Алеся з кветкамі
І лірай.
І на зары .. ў шырокі сьвет
Табе, па-б.рацку,
Скажа шчыра,
Што ты сапраўды быў поэт...
І прыдзем мы...
І зложым гімны...
Памёр поэт... агню няма...
І вось пад гэты боль
Нястрымны
Хтось скажа—жыў ён не дарма.
Хачу партрэт у чорны колер
Узяць, а ў душы,
Нібы праз дым
Твая прысьнілася мне
Доля—
Жыць і памерці маладым!
Згасае лямпа...
У сэрцы цёмна...
Скажы, о брат... скажы нашто
Я сьніў цябе
І сьніў твой помнік...
І ўжо далей ніяк ня помню,
Як ўсталі сьлёзы над сталом.

Міхась Багун.

З болем—памяці П. Труса.

Адшалясьцелі блакітныя словы
ветрам у гнуткім трысьці...
Песьняй цалуючы кветак галовы,
болей паэту ня йсьці.
Сьмерць падпаўзла
з непаўторнымі стогнамі,
ў зрэнках застыгла, як крык...
Болей ня класьці
паэту бунтоўнаму
цэглаў у нашы муры...
Сёньня, браты,
над магілай паэтавай
вып'ема горкасьць да дна...
Заўтра-ж
імклівасьцю працы сагрэтая,
зноў нас захопіць вясна!..

ПА БЕЛАРУСКАЙ ССР.

(Ад нашых карэспандэнтаў).

Першы абмалочаны хлеб—дзяржаве.

ГОМЕЛЬ, 2-IX. У раёнах акругі распачалася здача хлебных лішкаў на загатоўчыя пункты. Калгас „Единство“ здаў 250 пудоў, Камунэ ім. Крапоткіна—300 пуд., калгас „Вольскаў“ здаў 280 пуд. Да 28 жніўня калгасы акругі поўнасьцю здадуць свае хлебныя лішкі.

Плян рэалізацыі пазыкі выканаем.

Гомель 2-9. На 24 жніўня 3-я пазыка індустрыялізацыі па акрузе распаўсюджана на 1.797.985 р.

З паказанай сумы ў Гомелі прадана аблігацый пазыкі на 1.159.480 руб., на транспарце—334.595 р. і ў раёнах акругі на 153.910 р.

Першае месца па распаўсюджаньні займае Бранскі раён, які прадаў аблігацый на 25450 руб., пасьля Рэчыцкі, які даў 18.865 р.

Значна павялічыўся тэмп падпіскі ў Уваравіцкім раёне, які даў на 23-е жніўня ўжо 16.835 р. Адстаюць з падпіскай Хойнінскі раён, які распаўсюдзіў аблігацый пазыкі ўсяго на 12.915 р., Буда-Кашалёўскі на 8.050 р.. Лоеўскі—12.000 р. і Камарынскі—7955 р.

З мэтаю ўзмацненьня падпіскі на аблігацыі пазыкі на вёсцы і інструктаваньня нізавых працаўнікоў, Дзяржбанк паслаў у раёны акругі сваіх прадстаўнікоў на 2 тыдні. Пасьпяхова распачаўшаяся кампанія дазваляе меркаваць, што арыентавальны плян па рэалізацыі пазыкі мае быць выканан.

Цяга моладзі ў вайсковыя школы.

ВОРША. 2-9, — З боку працоўнай моладзі у гэтым годзе у Аршанскай акрузе назіраецца вялікая цяга ў вайсковыя школы. Усяго падана звыш двух сот заяў аб паступленьні ў вайсковыя школы. На гэту вялікую колькасьць жадаючых вызначана толькі 17 месц у вайсковыя школы, з якіх 4 ужо заняты пасланымі з цэнтральных курсаў па падрыхтоўцы да паступленьня ў вайсковыя школы.

Сярод усіх вызначаных дзеля пасылкі у вайсковыя школы—пераважна батракі і сяраднякі, а таксама рабочыя

Арганізавалі калгас „Абарона Саветаў“.

Полацак, 2-9. У адказ на вылазкі кітайскіх бандытаў сяляне нашай акругі адказваюць арганізацыяй новых калектыўных гаспадарак і падпіскі на 3-ю пазыку індустрыялізацыі і датэрміновай здачай сельгас. падатку.

Так, напрыклад сяляне в. Чырвонцы (Асьвейскі раён) пасьля дакладу аб правядзеньні калектывізацыі вынясьлі пастанову: арганізаваць сельска-гаспадарчы калектыў пад назваю «Абарона Саветаў», куды ў першы дзень увайшло 7 бядняцка-серадняцкіх гаспадарак.

Навіны—прыкладная вёска.

Полацак, 2-9. Сяляне в. Навіны, Сакараўскага сельсавету ў ліку 20 асоб падпісаліся на 3-ю пазыку індустрыялізацыі на 100 руб., адлічаюць па першых пяць снапоў на карысьць індустрыялізацыі і арганізавалі з 20 гаспадарак калгас.

Яны-ж выклікалі сялян в. Хоціна, каб апошнія пасьледвалі іх добраму прыкладу. Такім чынам, сяляне сваёй арганізаванасьцю ў калгасы адказваюць на бандыцкія выступленьні кітайскай буржуазіі.

Апрача гэтага ў некаторых раёнах ёсьць выпадкі, калі цэлыя вёскі ўступаюць у яч. асовіахіму.

ПАЎЛЮК ТРУС.

ДЗЕСЯТЫ ПАДМУРАК.

(Поэма).

I

Падаюць сьняжынкі—
дыямэнты-росы,
Падаюць бялюткі
за маім вакном...
Расчасалі вішні
шоўкавыя косы,
І ўранілі долу
сьнегавы вянок.
Дзесьці у прасторах
празьвінелі бомы,
Абсыпалі пялёсткі
нейчае тугі.
І здаецца зноўку
еду я да дому,
Пераведаць родных,
блізкіх, дарагіх.
Адзінае вечар
тонкія мярэжы,
На вакне альвасы
дагарэлі ў сьне.
А ў душы квяцістасьць,
і такая сьвежасьць!..
І з вачэй усьмешкі
сыплюцца на сьнег.
Зноў зіма паслала
сьнежныя кілімы,
Зажурыла бельлю
паплавы, лугі...
І прыходзіць радасьць
у красе маўклівай,—
Адплываюць хвалі
смуткі і тугі.
А сьняжынкі сеюць
кволую імглістасьць,
Падаюць бялюткі
за маім вакном.
І цьвіце на вішнях
ціхая ўрачыстасьць,—
Сьцелецца на скронях
перадраньнім сном.
Хочацца навеяць
казкі-таямніцы
Гукамі мэлёдый,
думамі бяз слоў...
І застылі вочы,
анямелі ў сьценях...
Засыпаю...
Сьніцца
роднае сяло.

II

А было-ж яно было—
Ды сплыло з вадою...
(З народнага).

Разышліся пад гарою
тры дарогі ў полі...
— Па якой-жа—
тая доля,
Па якой—нядоля
Па якой-жа—
тое шчасьце,
а ці ліха-гора
мяне стрэне на чужыне,
стрэне й пагаворыць...
Не каліна над вадою
нахіліла гольле...
Плача маці сярод поля,
праклінае долю.
Праклінае дні і леты,
ломіць пальцы-рукі.
Боль варушыцца на сэрцы
чорнаю гадзюкай.
А над пожнямі высока
роняць крыкі гусі.
І лятуць у край далёкі
з любай Беларусі.
— Дык бывай,
мая уцеха—
родная матуля!
Не гадай аб маім шчасьці
сьвет—не бяспрытульнасьць.
Не гадай...
І ў чыстым полі
з ветрам ня хіліся!
Ня журыся апаўночы,
моцна ня журыся.
Бо ці-ж ёсьць на сьвеце людзі
бяз душы й сумленьня,
Каб дарылі замест хлеба
чорствыя каменьні?
Я пайду туды, дзе сьцені
На курганах блудзяць;
Дзе сланяюцца ў лахмоцьці
пад крыжамі людзі.
Дзе раджаюцца надзеі
ў муках чалавечых...
Я пайду, каб абагрэць іх
песьняю адвечнай.
А як вернуцца з чужыны
госьці лета—гусі.
Тады з цяжкага блуканьня
з імі й я вярнуся.
А пакуль—
бывай здарова,
Шлях у сьвет адчынен.
... І ў астаньне мяне маці
правяла вачыма.
Вось іду...
У палёх віецца
чорная дарога.
А навокала маўклівасьць,
цішыня, убогасьць.
Даль агорнута смугою,
і ў смузе нізіны...
Унь замерлі на кургане
ў полі дзьве хваіны.
Пад хваінамі магіла
смуткам павявае.
На магіле, край-дарогі
жабракі сьпяваюць.
— Веюць ветры,
веюць буйны—
Долу гнуцца клёны...
Цяжка дзеўчыне,
ой, цяжка
У чужым палоне.
Сьвецяць зоры,
ды ня сьвецяць—
Гаснуць на чужыне.
Плача сэрца,
ялачуць думы
Па сваёй краіне.
— Ня шумі-ж ты,
цёмны гаю,
Бо мне й так ня лёгка.
Маё шчасьце,
мая доля
Ад мяне далёка.
Ўстала хмара
па-над полем,
Хмара з непагодай.
— Не дайсьці,
не прыгарнуцца
Да свайго мне роду.
— Веюць ветры,
веюць буйны—
Долу гнуцца клёны...
Цяжка дзеўчыне,
ой, цяжка
У чужым палоне.
Жабракі перасьпявалі,
і пайшлі дарогай.
Зноў навокала маўклівасьць,
цішыня, убогасьць,
Нават водгульлем у сэрцы
ліры не галосяць...
Толькі журыцца ў туманах
залатая восень.
Толькі сьцелюцца тужліва
шоўкавыя руні.
І застылі дзьве хваіны
ў полі кветарунным.
Потым ветры зашумелі,
застагналі хвоі.
І прасторы спавіліся
чорнаю смугою.
Ўсталі хмары над зямлёю
грозныя, жывыя.
Долу косы апусьцілі,
косы агнявыя.
І гараць лясы, імшары—
дымяцца балоты.
Вёскі, сёлы патанулі
ў моры пазалоты.
Дымам сьцелюцца раўніны,
сонныя нізіны...
Захліпнулася крывёю
у вайне краіна.
Чую стогны,
плач і роспач—
паміраюць людзі.
Ветры сіплыя ўссыпаюць
жвір-пясок на грудзі.
... Сьлёзы... Кроў...
Літаньне... Жудасьць...
І крыжы на ўсходзе.
... А над вогнішчам жахлівым
Сонца узыходзіць.
Сьціхлі ветры. Навальніцы
ўноч адгаманілі.
І ў палёх панасыпаны
курганы-магілы.
На магілах сон,—
тужлівасьць...
І маўчаць прасторы.
Толькі ўвечар над крыжамі
халадзеюць зоры.
Ды жабрацкая нядоля
загалосіць песьняй...
— За цябе,
мая краіна,
цяжка мне й балесьне!
Сэрца сьціснулася болем
... Вось ідуць калекі...
Я жахнуўся...
І ў зьнямозе
рысчыніў павекі.

III

Край лягенд,
крыжоў, магіл-курганаў,
Край тугі—
бальзам жывых крыніц...
Край смугі,
бялявых кос-туманаў,
Край палёў—
краса шумлівых ніў...
Край балот,
нізін, азёраў наскіх,
Край лясоў,
маўклівых сосен-струн...
Край поэм,
адвечных песень-казак—
Дарагая сэрцу Беларусь!
Дні прайшлі, адшалясьцелі зоры
На гарачых крыльлях навальніц.
І пульсуе радасьць у прасторах,
Залатыя сьвецяцца агні.
Дзесяць год упартага змаганьня,
Дзесяць год змаганьня й перамог...
Толькі сьцені плачуць на кургане,
Прасьціраюць рукі ля дарог.
—Хто-ж гадаў (як наплывалі хмары)
Хто-ж гадаў, хто думаў, а ці сьніў,
Што краіна соннага надхмар'я
Расьцьвіце у чырвані зарніц.
Творчы міг... Напорная імклівасьць...
Працай тут заняты муляры.
І над небам зорнасьці маўклівай
Вырастаюць волаты-муры.
Добры дзень, асьнежныя прасторы,
— Добры дзень, сталіца хараства!..
Скора ў бляску вечара, ой, скора
Празьвініць на вуліцах трамвай.
І тады я стану пад гарою...
Каб пазбыцца смутку і журбы,
Буду слухаць песьні Асінстрою,
Захаплюся музыкай турбін!
Край лягенд,
адвечных песень-казак,
Край поэм—
бальзам жывых крыніц...
Край балот,
тугі азёраў наскіх,
Край цішы,
і громаў-навальніц...
Край лясоў,
мінулых дзён паўстаньня,
Край нізін
прастораў дальніх шыр...
Край палёў...
О, край,
калі-ж ты станеш
краем фабрык дымных і машын?!

* * *

Праходзяць эпохі—
змагаемся мы,
Дзесяты падмурак заклалі.
А Нёман гамоніць,
сярдзіта шуміць,
І коцяцца грозныя хвалі.
Адна за другою
напорна імкне...
— Стыхію душою паслухай!
У ёй чуецца крыўда,
усьпенены гнеў,—
Людзкая адвечная скруха.
У ёй чуецца жудасьць
затоеных скарг,
Маўкліва-сьмяротныя сконы.
І ў муках крывавых
чыясьці рука
Крывавыя піша законы.
Гады за гадамі
няспынна ідуць,
Пад імі 'нат крышацца скалы.
— Гартуйце ў змаганьні
напорнасьці дух,—
Зьбіраюцца хмары-навалы.
— Арлы маладыя—
няволі сыны,
Ўзьнімайце халодныя крыльлі!
Хоць рукі закованы
ў сталь-кайданы,—
А сілу рыхтуйце вы сілe!
Надыйдзе збавеньне—
ня трацьце надзей,
Распальвайце ў сэрцы паходні!
І ў муках змаганьня
народзіцца дзень
З-пад хмараў маўклівых, Заходніх.
Канае ў зьнямозе
жахлівая ночь
Над горкай нядоляю братняй.
— Здымай-жа, краіна,
цярновы вянок,—
Зямля ўжо крывёю набракла.
Даволі мучэньня!
('шчэ рана старэць...)
Балючага зьдзеку даволі!
Сягоньня—
нявольнік,
а заўтра—
тварэц
Краіны свабоднай і вольнай.
Адны паміралі
ў агні-барацьбе,
Другія ішлі на падмогу...
Пад сьцягам рашучасьці
К. П. З. Б.
Услаўце-ж і вы перамогу!
Праходзяць эпохі—
змагаемся мы,
Дзесяты падмурак заклалі
А Нёман гамоніць,
сярдзіта шуміць,
І коцяцца грозныя хвалі.

Сьнежань, 1928 г.
Менск.

ЗАКОНЫ І ЗАГАДЫ ЎРАДУ БССР

ПАСТАНОВА

Эканамічнае Нарады пры СНК БССР

пра зацьверджаньне правіл папярэдняга паенакапленьня членаў рабочых жыльлёва-будаўнічых кааперацыйных таварыстваў.

Эканамічная Нарада ў дадатак да пастановы сваёй за 28-VIII—28 г. пра памер удзелу ўласнымі сродкамі асобных катэгорый забудоўшчыкаў у жыльлёва-будаўнічай кааперацыі (З. З. БССР 1928 г., № 26, арт. 262) пастанаўляе:

1. Мінімальны папярэдні паявы ўзнос кожнага члена рабоча-жыльлёва-будаўнічага кааперацыйнага т-ва вылічваецца з сумы кошту забудаванай для яго жылой плошчы, у залежнасьці ад агульнага месячнага заробку сям'і і колькасьці едакоў, паводле наступнай табліцы.

Мінімальны папярэдні паявы ўзнос членаў РЖБКТ у процантах ад кошту будуемай для іх плошчы.

Групы	Пры агульным заробку сям'і ў месяц	Пры 1-м едаку	Пры 2-х едаках	Пры 3-х едаках	Пры 4-х едаках	Пры 5-ці едаках	Пры 6-ці і больш едаках
	У процантах						
1	Да 50 р.	16	8,4	6	4,6	3,7	3,1
2	„ 51—65 р.	20	10,5	7,4	5,7	4,6	4
3	„ 66—80	25	13,1	9,3	7,1	5,8	4,8
4	„ 81—100	30	15,7	11,1	8,5	7	5,9
5	„ 101—125	35	18	13	10	8,1	6,8
6	„ 126—150	40	21	14,8	11,4	9,3	7,8
7	„ 151—175	45	23,6	16,6	12,8	10,4	8,8
8	„ 176—200	50	26,3	18,5	14,3	11,6	9,8
9	„ 201—250	60	31,5	22	17	14	11,7
10	Звыш 250 па згадненьню з Праўленьнем РЖБКТ.						

2. Папярэдні пай (арт. 1) пачынае ўносіцца яшчэ да атрыманьня кватэры і ўносіцца кожным членам т-вам роўнымі часткамі на працягу 36 месяцаў.

3. Пагашэньне пазычкі, процантаў на пазыку, амартызацыі, страхоўкі, эксплёатацыйных і рамонтных выдаткаў робіцца членамі т-ва шляхам аплаты займаемых імі жылых памяшканьняў, згодна кватэрных ставак, устаноўленых пастановай ЦВК і СНК БССР за 23-VI—1929 г. „Пра аплату жылых памяшканьняў у гарадох БССР" з надбаўкай 25 проц.

Старшыня Эканамічнае Нарады пры СНК БССР **С. Карп.**

Нам. кіраўніка спраў СНК і ЭКАНА БССР **В. Крывіцкі.**

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

Экономического Совещания при СНК БССР

об утверждении правил предварительного паенакопления членов рабочих жилищно-строительных кооперативных товариществ

Экономическое Совещание в дополнение к своему постановлению за 28-VIII—28 г. о размере участия собственными средствами отдельных категорий застройщиков в жилищно-строительной кооперации (С. З. БССР, 1928 г., № 26, ст. 262) ПОСТАНОВЛЯЕТ:

1. Минимальный предварительный паевой взнос каждого члена рабоче-жилищного строительно-кооперативного товарищества вычисляется с суммы стоимости отстраиваемой для него жилой площади, в зависимости от общего месячного заработка семьи и количества едоков применительно к следующей таблице.

Минимальный предварительный паевой взнос членов РЖСКТ в процентах от стоимости застраиваемой для них площади.

Группы	При общем заработке семьи в месяц	При 1-м едоке	При 2-х едоках	При 3-х едоках	При 4-х едоках	При 5-ти едоках	При 6-ти и больше едоках
	В процентах						
1	Да 50 р.	16	8,4	6	4,6	3,7	3,1
2	ад 51—65	20	10,5	7,4	5,7	4,6	4
3	„ 66—80	25	13,1	9,3	7,1	5,8	4,8
4	„ 81—100	30	15,7	11,1	8,5	7	5,9
5	„ 101—125	35	18	13	10	8,1	6,8
6	„ 126—150	40	21	14,8	11,4	9,3	7,8
7	„ 151—175	45	23,6	16,6	12,8	10,4	8,8
8	„ 176—200	50	26,3	18,5	14,3	11,6	9,8
9	„ 201—250	60	31,5	22	17	14	11,7
10	свыше 250 по соглашению с Правлением РЖСКТ.						

2. Предварительный пай (ст. 1) начинает вноситься еще до получения квартиры и вносится каждым членом товарищества равными частями в течение 36 месяцев.

3. Погашение ссуды, процентов на ссуду, амортизации, страховки, эксплоатационных и ремонтных расходов производится членами товарищества путем оплаты занимаемых ими жилых помещений согласно квартирных ставок, установленных постановлением ЦИК и СНК БССР за 23-VI—29 г. „Об оплате жилых помещений в городах БССР с надбавкой 25 проц.

Председатель Экономического Совещания при СНК БССР **С. Карп.**

Зам. управляющего делами СНК и ЭКОСО БССР **В. Кривицкий.**

БЯСПРЫТУЛЬНЫЯ СТУДЭНТЫ.

Да гэтага часу мы прызвычаіліся бачыць бяспрытульных дзяцей, але зараз паявіліся і бяспрытульныя студэнты.

Сёлета ў Менскі палітэхнікум паступіла 9 хлапцоў з дзіцячых дамоў. Заняткі ў палітэхнікуме ўжо пачаліся, але стыпэндыі пачнуць выдаваць толькі з пачатку лістапада. Сьвятым духам хлопцы ня могуць жыць, трэба нешта есьці, а есьці ім ніхто не дае.

Таксама дрэнна абстаіць справа з інтэрнатам, які яшчэ рамантуецца. З Дому Селяніна хлапцоў высяляюць.

Гэтай групе студэнтаў няма чаго чакаць на дапамогу ад сваіх бацькаў, бо іх бацька—гэта дзіцячы дом, дзе іх месца заступілі іншыя бяспрытульныя. Зараз-жа хлопцы вандруюць ад Наркамасьветы да Цэнтральнай Дзіцячай Камісіі, шукаючы нейкай дапамогі. Пакуль што, апрача парады, нічога не атрымалі.

Трэба неадкладна пакончыць з гэтым вандраваньнем з аднае ўстановы ў другую.

Павінны быць вышуканы сродкі на харчаваньне і паляпшэньне для гэтай групы студэнтаў.

Нам пішуць.

На месцы зьліквідаванага ў Нова-Максімаўскім сельсавеце, Клічаўскага раёну, Бабруйскай акругі калектыву „Праца", у якім было шмат заможнікаў (яны, мабыць і ўвайшлі дзеля таго ў склад сяброў калектыву, каб потым яго разбурыць) утварыўся новы калгас „Зьмена". Гаспадарка калгасу, будучы добра пастаўленаю, прыцягвае ўвагу ваколічных вёсак, якія таксама хочуць арганізаваць калектыў.

* * *

Бядняк Батурчык Дарахвей, Сьмілаўскага раёну прывёз у сьмілаўскі млын змалоць мяшок жыта. Было шмат людзей і Батурчык пакінуў жыта ў загадчыка млына гр-на Ульмана. На другі дзень Батурчык прышоў, але жыта ў млыне ўжо ня было. Загадчык карміў бедняка „заўтракамі" разоў пятнаццаць—„приди завтра, посмотрим, выясним". А бедняку няма чым пракарміць сваю сям'ю.

СПРАВАЧНЫ АДДЗЕЛ.

КАТЫРОЎКА ПАЗЫК НА 3-е ВЕРАСЬНЯ 1929 г.

	Куп.	Прад.
6 проц. выйгр. паз.	4.89	
Бяспроц. выйгр. паз. 26 г.	126.50	128.50
Выйгр. пазыка 1929 г.	101.75	102.15
10 проц. выйгр. пазыка 1927 г.	25.18	25.28
3-я сялянск. выйгр. паз. 1927 г.	5.03	
Дзярж. паз. узм. сял. гас.	10.35	10.70
1 выйг. паз. індустр. 27 г.	25.64	25.74
2 „ „ „ проц.	25.29	25.39
„ „ „ „ 6-проц.	25.67	25.77
11 проц. дзярж. паз. 28 г.	100.03	100.08
12 проц. рэнтная пазыка 1927 г.	103.03	—

ТЭАТР—КІНО

БЕЛДЗЯРЖТЭАТР.
ГАСТРОЛІ МУЗЫЧНАЙ КАМЭДЫІ
Аўторак 3-га верасьня
„РОЗ-МАРИ" у 3-х дзеях, 7 карц.
Пачатак а 8 з пал. гадзіне.

КІНО-САД «ЧЫРВОНАЯ ЗОРКА» Савецкая № 71.

Ад аўторка 3-га. Вечары старадаўнiя фільмы. Разьвіцьцё кіно-камэдыі ад 1905—1927 г. 10 сусьветных комікаў у 10 камэдыях у адзін сэанс.

ГЛУПЫШКІН, КАРАТЫШКІН — I. „Падарунак на вясельле" (Франц. выпв. 1905). II. „Каханьне межаў ня ведае" (Італьянск. вытворч. 1907).
ПРЭНС—III. „Прэнс настаўнік скокаў" (фран. вытв. 1910 г.)
МАКС ЛІНДЭР — IV—„Цесны абутак" (франц. вытв. 1908 г.) V—„Цэлы абутак" „ „ 1912 г.)
ЧАРЛІ ЧАПЛІН—VI „Чарлі ў банку" (амэр. вытв. 1916 г.)
ГАРОЛЬД ЛОЙД—VII. „Гары ў грамадзе" (амэр. вытв. 1916 г.)
КОЛЕН ЛЕНДАЕР, МЭРЫ АСТОР — „Трус" у 2 част. (амэрык. вытв. 1921 г.
БЫКАЎ, ПАПОЎ — „Дон Дыего і Пелагея" (сав. вытв. 1921 г.)
Пачатак 1-га сэансу а 9 г. Каса ад 7 гадз.

Удзел паліт-асьветных устаноў у прызыўнай кампаніі.

Набліжаецца тэрмін прызыву ў Чырвоную армію. Ужо зараз сярод прызыўнага насельніцтва трэба разгарнуць шырокую падрыхтоўчую кампанію. Нардамы і хаты-чытальні павінны [illegible] якія прадастаўляюцца працоўным. Разам з гэтым трэба дбаць і аб убраньні паліт-асьвет устаноў вайсковымі плякатамі, лёзунгамі, адновіць, папоўніць вайсковыя куткі і разгарнуць іх працу. На час усяе кампаніі прызыву не [illegible] нікоў свае вёскі, але і ўсяго прызыўнага вучастку. Сваечасова трэба паклапаціцца выпісаць дастатковую колькасьць газэт, падрыхтаваць адпаведны лік вайсковае літаратуры, справачнае літаратуры па пытаньнях прызыву і г. д. А адначасова распачаць сталую падрыхтоўку па галіне мастацкага абслугоўваньня прызыўнікоў спэктаклямі, кіно-пастаноўкамі, вечарамі.

Раённым Інспэктарам Народнае асьветы разам з мясцовымі ўстановамі безадкладна трэба забясьпечыць нардамы, хаты-чытальні і чырв. куткі вайсковай літаратурай, плякатамі, матар'яламі для вайсковых куткоў справачнаю літаратураю па пытаньнях прызыву, а нардамы і хаты-чытальні дзе будуць працаваць прызыўн. пункты дадаткова газэтамі, адпаведнымі п'есамі, шахматамі, шашкамі і г. д. Часу засталося мала і трэба яго выкарыстаць для сваечасовае і дастатковае падрыхтоўкі і правядзеньня прызыўнае кампаніі.

М. Сеўрук.

ХРОНІКА.

Да прыезду польскай дэлегацыі.

Акруговы камітэт Мопру ўхваліў арганізаваць урачыстую сустрэчу дэлегацыі польскіх рабочых і сялян, асобнай калёнай, складзенай з сяброў ячэек Мопру Менску.

Камплектаваньне школ нацмен праходзіць нездавальняюча.

Калегія Наркамасьветы абгарыла інфармацыю аб ходзе кампаніі па ўкамплектаваньню менскіх школ нацменшасьцяў, Канстатавана зусім ненармальнае становішча з камплектаваньнем гэтых школ, што тлумачыцца недастаткова разгорнутай працай як з боку прафсаюзаў, камсамолу, так і органаў нарасьветы па лініі нацпалітыкі.

Менскай Інспэкцыі Нарасьветы даручана наладзіць па школах бацькаўскія сходы, на якіх паставіць справаздачы загадчыкаў школ аб выніках каплектаваньня, асабліва завастрыўшы ўвагу на клясавым і нацыянальным разрэзе. Побач з гэтым інспэкцыі асьветы даручана прымаць рашучыя меры супроць тых загадчыкаў школ, якія скажаюць клясавую лінію пры камплектаваньні.

Камісія НКА пастанавіла зьвярнуцца ў ЦСПСБ і ЦК ЛКСМБ з просьбай аб разгортваньні шырокай растлумачальнай працы па пытаньню камплектаваньня і школ і прынцыпу апошняга.

Новая вясковая сямігодка.

Наркамасьветы даручыў Менскай інспэкцыі нарасьветы адчыніць пры Веляціцкай чатырохкамплектнай школе першую групу другога канцэнтру. З сродкаў мясцовага бюджэту будзе толькі аплачвацца настаўніцтва гэтай групы, а ўсе іншыя выдаткі—за кошт самаабкладаньня насельніцтва.

Сямігодка ў Веляцічах адчыняецца па хадайніцтву мясцовага насельніцтва.

Рабочых у пэдтэхнікумы.

У зьвязку з нявыстарчальнай колькасьцю залічаных у пэдтэхнікумы па рабочай курыі, Наркамасьветы працягнуў прыём рабочых і іх дзяцей да 10 верасьня непасрэдна праз НКА.

Прынятыя будуць накіраваны ў тыя тэхнікумы, дзе ёсьць недабор па рабочай курыі.

Рэарганізацыя забытай школы.

У Менску ўжо 4 гады існуе школа канторскага вучнёўства. На працу гэтай школы не зварочвалася ніякай увагі ні з боку Наркамасьветы, ні з боку Менскай інспэкцыі нарасьветы.

Камісія НКА адзначыла гэта ненармальнае становішча і прызнала неабходным захаваць школу канторскага вучнёўства па тыпу школ фабзавуча. Школа будзе існаваць па прынцыпу самаакупаемасьці.

Стралковыя спаборніцтвы.

Скончыліся Менскія Акруговыя спаборніцтвы па стральбе. Удзельнічалі 102 чал. з 10 рейёнаў Менскай акругі.

Лепшыя вынікі паказалі каманды: Койданава, Сьмілавічы і г. д.

Інтэрнацыянальнае гуляньне рабочай моладзі.

У нядзелю 1 верасьня ў летнім садзе „Прафінтэрн" адбылося вялікае інтэрнацыянальнае гуляньне рабочай моладзі Менску, прысьвечанае XV МЮД'у.

У садзе быў праведзен карнавал, масавыя спартыўныя гульні і г. д.

Прысутнічала звыш 10.000 камсамольцаў і рабочай моладзі.

Рэарганізацыя Барысаўскага райкому саюзу асьветнікаў.

ЦП Саюзу працасьветы пастанавіла рэарганізаваць Барысаўскі райком працаўнікоў асьветы. Замест райкому будуць утвораны два групкомы—вясковы з цэнтрам у г. Барысаве і гарадзкі. Апрача групкомаў будуць арганізаваны мясцкомы пры больш буйных калектывах. Так, масцкомы будуць арганізаваны пры пэдтэхнікуме, Ст.-Барысаўскім сельска-гаспадарчым тэхнікуме, рэфматорыуме і 2-й гарадзкой сямігодцы.

Курсы лесазагатавіцеляў.

У верасьні бягучага году ў Менску пры саюзе с.-г. і лясных рабочых адчыняюцца цэнтральныя курсы старшынь па лесазагатоўках.

На курсы будзе прынята 60 чалавек—батракоў, рабочых савгасаў і калгасаў. Мейсцы разьмяркованы па ўсіх акругах Беларусі.

20 тысяч рублёў на карысьць палітвязьням.

У апошніх лічбах жніўня бягучага году цэнтральным камітэтам Мопру Беларусі пераведзена ў Маскву 20 тысяч рублёў на карысьць палітвязьням.

Грошы сабраны па арганізацыям Мопру.

„Камсамол і Мопр".

Цэнтральны камітэт Мопру выпусьціў, у ліку 3000 экз. брашуру „КСМ і Мопр".

Брашура распаўсюджваецца па раёнцым і акруговым арганізацыям.

Кандуктар т. Івашкевіч выйграў 1000 руб.

Беларуская кантора дзяржбанку выплаціла па апошняму тыражу 1-й пазыкі індустрыялізацыі выйгрыш у 1000 руб. кандуктару МББ чыгункі тав. А. К. Івашкевічу.

Тав. Івашкевіч на ўсю суму выйгрышу набыў аблігацый 3-й пазыкі індустрыялізацыі.

Батракоў на вучобу.

Саюзам с.-г. і лясных рабочых атрыманы 8 мейсц у Маскоўскае аддзяленьне польскага рабфаку.

Мейсцы разьмяркованы па нізавым ячэйкам.

Саюзам таксама атрыманы 5 мейсц у Краснадарскі с.-г. інстытут.

* * *

15 верасьня пры Белкаапсаюзе адчыняюцца кааперацыйныя курсы.

ЦП саюзу с.-г. і лясных рабочых накіроўвае на курсы 40 батракоў і рабочых савгасаў з якіх 35 проц. жанчын.

Работы на тэрыторыі выстаўкі.

У сучасны момант шырока разгарнуліся работы па падрыхтоўцы глебы пад пасевы на тэрыторыі с.-г. выстаўкі.

Пясчаная глеба ўгнойваецца попелам і торфам. Вывезена ўжо 250 пуд. попелу і каля 30.000 пуд. торфу.

Апавяшчэньні.

Сёньня 3-IX, а 7-й гадзіне ўвечары ў яўрэйскім клюбе імя Леніна (вул. Урыцкага) адбудзецца адчынены сход ячэйкі КП(б)Б працасьветы.

Парадак дню: Чыстка партыі — будзе праходзіць чыстку сябра ячэйкі тав. Брыгневіча.

Яўка сяброў ячэйкі абавязкова.

Запрашаюцца ўсе беспартыйныя асьветнікі гор. Менску.

— Вячэрні Камуністычны Унівэрсытэт паведамляе ўсіх студэнтаў, што ў сераду 4-9—1929 г. а 7 гадзіне ўвечары ў памяшканьні Белкамвузу на 2-м паверсе пачнуцца заняткі на 2-м і 3-м курсах.

Заняткі на 1-м курсе пачнуцца ў пятніцу 6-9—29 г. таксама а 7-й гадзіне ўвечары ў тым-жа памяшканьні.

Пры гэтым паведамляецца ўсім студэнтам 2 і 3 курсаў, якія яшчэ не зарэгістраваліся павінны перагістравацца да пачатку заняткаў.

Габінэт паліт-асьвет працы.

3-9 у 5 гадзін адбудзецца сход выкладчыкаў матэматыкі і фізыкі ў вяч. школах павышанага тыпу.

3-9 у 5 г. адбудзецца сход выкладчыкаў геаграфіі ў вячэрніх школах, а таксама выкладчыкаў беларускае мовы і літаратуры. Прысутнасьць абавязкова.

Часова выкон. абавязкі адказнага рэдактара **П. ШАСТАКОЎ**

ПАТРАБУЙЦЕ СПРАВАЗДАЧЫ АД ДЭЛЕГАЦЫЙ, ЯКІЯ НАВЕДАЛІ ЯЎРЭЙСКІЯ КАЛГАСЫ БССР І КРЫМУ.

Беларускія яўрэйскія калгасы, крымскія пасёлкі аб'ехалі нашы Менскія экскурсіі з дэлегатаў буйных прадпрыёмстваў. Шмат чаго дэлегаты бачылі і чулі. Пераканаліся ў рэальнасьці таго, аб чым 12 год таму назад і ня думалі.

80-цігадовы старац-яўрэй, былы местачковы жыхар, зарганізаваў арцель, горача агітаваў, пашоў з даўно абжытага месца прабацькоў на лядныя вучастк карчаваць, земляўпарадкавацца.

Гарачая моладзь, ініцыятар і перадавая частка ва ўсіх пачынаньнях заражае гэтым і старых, у цяжкія моманты ўзьнімаючы дух, паказваючы прыклады ўпартае працы.

З такім натхненьнем апавядалі і даводзілі правільнасьць нацпалітыкі савецкай улады дэлегаты экскурсій і ўсё падмацоўвалі лічбавымі данымі. Рост сельскае гаспадаркі, павялічэньне плошчы засеву, палепшаньне малочнае гаспадаркі, уменьне абыходзіцца з сельска-гаспадарчым інвэнтаром, разьвіцьцё сьвінагадоўлі і г. д.

У адным з калгасаў гурба пнёў, яскрава даводзіла тыя цяжкасьці, якія асьвятляла дэлегацыя.

Узрастае інтэрнацыянальная прыязьнь, суседнія беларускія сяляне шчыльна зьвязаны з яўрэйскімі калгасамі, часта зварочваюцца за дапамогаю, якую ім з прыемнасьцю аказваюць.

Многае аб чым апавядалі і могуць расказаць дэлегаты.

На нарадзе ЦСПСБ дзяліліся яны сваімі ўражаньнямі. Ухвалілі пастанову аб шырокім асьвятленьні пытаньняў у друку, на мясцох, у прадпрыёмствах, на заводах і на фабрыках, але... нажаль, гэта засталося толькі дарэмнымі пажаданьнямі.

Прафсаюзныя арганізацыі, апроч ЦСПСБ, у якога „ОЗЕТ" знайшоў гарачае падтрыманьне, не раскачаліся, забыліся аб выбарах, якія самі праводзілі і гэтым самым абавязалі сябе і дэлегатаў у бліжэйшы час патрабаваць і даць справаздачу, расказаць праўду аб працоўным жыцьці яўрэя-селяніна, селяніна Кастрычніка, заткнуць глотку шаптунам-антысэмітам. Дапамагчы яўрэйскай беднаце стварыць агульную думку вакол праходзячай зараз „ОЗЕТ"-лётарэі, справе яе рэалізацыі.

Мы напамінаем яшчэ раз ЦП саюзаў, прафячэйкам на мясцох неабходнасьць шырокай кампаніі па справаздачы рабочых дэлегацый, наведаўшых калгасы БССР і Крыму.

Мац.

КІНО-ТЭАТР „КУЛЬТУРА".
Ад аўторка 3 верасьня
Амэрыканскі высока мастацкі баявік, выпуску 1929 г.
ЧЫКАГА
рэжысэр Франк Уроон, кіраўнік пастаноўкі Сесіль Дэ-Міль.
Пачатак а 7 г.

КІНО «ІНТЭРНАЦЫЯНАЛ».
Ад аўторка 3 верасьня
мастацк. фільм **Цана чалавека.**
Драма з сучасн. жыцьця ў 6 частках.

КІНО ПРАЛЕТАРЫ
Ад аўторка 3-га верасьня.
ПАТ І ПАТАШОН
у новым замежным фільме.
СІЛА І ХАРАСТВО арыгінальная камэдыя ў 6 частках. Штодня 4 сэансы.
Пачатак 6 г. 30 хв., 8. 9 30 хв., 11 гадз. ўвеч.
Каса адчынена ад 5 гадз. 30 хв.

1-Ы ДЗІЦЯЧЫ КІНО-ТЭАТР „ЮНЫ ПІАНЭР".
Ад аўторка 3 верасьня
Новы цікавы фільм савецкай вытворчасьці
ПРЫГОДЫ ПАЎРУБЛЯ
у 6 частках.
Кіно адчынена штодня ад 2 гадз. дню.
Пачатак І-га сэансу ад 3 гадз. 30 хв., II—ад 5 гадз.
ПА НЯДЗЕЛЯХ кіно адчынена ад 12 гадз. дню
Цана білету 10 кап.

Калектыў супрацоўнікаў і рэдакцыя газэты „Савецкая Беларусь" выказваюць вялікае спачуваньне Беларускаму Аб'яднаньню Пралетарскіх пісьменьнікаў з прычыны заўчаснай сьмерці сябра Аб'яднаньня пісьменьніка

Паўлюка ТРУСА

Беларуская Асацыяцыя Пралетарскіх пісьменьнікаў з глыбокім нявыказаным жалем паведамляе аб нечаканай сьмерці аднаго з лепшых сваіх сяброў пралетарскага паэты

ТРУСА Паўлюка Адамавіча.

Раптоўная сьмерць ад тыфусу забрала ў магілу ў росквіце гадоў і творчасьці дарагога таварыша і паэту 30-га жніўня 1929 г. а 7 г. 25 хв. увечары.

БелАПП.

Аб'яднаньне пісьменьнікаў „Полымя" выказвае свой глыбокі жаль радні, сваякам і таварышам нябожчыка

Паўлюка ТРУСА—

беларускага паэты з прычыны яго нечаканай сьмерці.

Сябры аб'яднаньня замест вянка на магілу паэты пастанавілі [illegible] на карысьць бібліятэкі [illegible], у якой нябожчык [illegible] праходзіў першыя гады навучаньня.

Бюро Менскай Філіі Бел. АПП-а паведамляе аб сьмерці члена Бюро Філіі дарагога таварыша паэты

П. ТРУСА

Рэдакцыя часопісі „Маладняк" з глыбокім жалем паведамляе аб сьмерці свайго [illegible] супрацоўніка і [illegible] члена БелАПП-а паэты

П. ТРУСА

Супрацоўнікі Беларускага Радыёцэнтру выказваюць вялікае спачуваньне Беларускай Асацыяцыі Пралетарскіх пісьменьнікаў з прычыны сьмерці лепшага таварыша па працы—беларускага пралетарскага паэта

ПАЎЛЮКА ТРУСА.

Беларускае Дзяржаўнае Выдавецтва выказвае свой глыбокі жаль з прычыны раптоўнае сьмерці пралетарскага пісьменьніка

Паўлюка ТРУСА.

Муж і сваякі з глыбокім жалем паведамляюць аб заўчаснай сьмерці

Надзеі Прохараўны ТЭРАЎСКАЙ.

Вынас цела з дому (вуліца Крапоткіна, 33/72) сёньня а 6-й гадзіне увечары на Старажоўскія магілкі.

МЕНСКІ АКРФІНАДДЗЕЛ

АБВЯШЧАЕ:

§ 1. Што платнікі прамысловага падатку (прыватныя, дзяржаўныя і кааперацыйныя), знаходзячыяся ў г. Менску і раёнах акругі, якія плацяць гэты падатак за свае апэрацыйныя адзінкі ў процантных адносінах да звароту, як у агульным, так і цэнтралізаваным парадку, а таксама і скупшчыкі розных тавараў абавязаны да 15-га верасьня 1929 г. выбраць у г. Менску ў к-ры Дзяржбанка, а ў раёнах у адпаведных касах—рэгістрацыйныя пасьведчаньні на 1929—30 г., уносячы адначасова ў лік гэтага падатку за паказаны год аванс першага тэрміну ў сумах, паказаных у высылаемых Падатковай Інспэкцыяй паведамленьнях.

Пры неатрыманьні пасьля 5-га верасьня паведамленьня аб суме плацяжу, за даведкамі належыць зварочвацца ў Акрфа (аб'яднаная канцэлярыя) і ў раёнах—у падатковую інспэкцыю.

§ 2. На апэрацыйныя адзінкі тых аб'яднаньняў, праўленьні, якіх знаходзяцца за межамі г. Менску і Акругі, рэгістрацыйныя пасьведчаньні без выплаты авансу павінны быць выбраны з 15 па 20 верасьня 1929 г.

Калі праўленьнем указаных адзінак будзе па месцу свайго знаходжэньня выбрана адно рэгістрацыйнае пасьведчаньне на ўсе свае прадпрыёмствы, дык у такіх выпадках, асобныя рэг. пасьведчаньні гэтымі адзінкамі на мясцох ня выбіраюцца.

§ 3. Рэгістрацыйныя пасьведчаньні на 1929—30 г. у цьвёрдых стаўках на заняткі саматужнымі і рамеснымі промысламі, разносны гандаль і інш., а таксама і дарэмныя рэгістрацыйныя пасьведчаньні павінны быць выбраны належнымі асобамі, прозьвішча якіх пачынаюцца літарамі:

А. Б. В.	Г. Д. Е.	Ж. З. І.	К.	Л. М.	Н. О. П.	Р. С.	Т. У. Ф.	Х. Ц. Ч.	Ш. ШЧ.	Э. Ю. Я.
Не пазьней ніжэйпрывадзімых чысел верасьня месяца 1929 году.										
16	17	18	19	20	21	23	24	25	26	27

§ 4. Для атрыманьня рэгістрацыйнага пасьведчаньня падаецца заява, прычым, у 2-х прымерніках пры абкладаньні ў агульным парадку і па цьвёрдых стаўках і ў 3-х прымерніках пры абкладаньні ў цэнтралізаваным парадку. Да аднэй з гэткіх заяў на гандлёвыя і прамысловыя адзінкі і да заявы на склады к ім, абавязкова, у кожным гэткім асобным выпадку, прыкладаецца 2-х рублёвая гэрбавая марка.

Блянкі заяў—у кр-ы Дзяржбанку і ў раёнах—у адпаведных касах.

Праўленьням прадпрыёмстваў, якія абкладаюцца ў цэтралізаваным парадку — Менскай асобай падатковай камісіі, можа быць выдадзена адно рэг. пасьведчаньне на ўсе апэрацыйныя адзінкі, па пісьмовай аб тым заяве праўленьня, форма якой выдаецца ў Акрфінаддзеле да 7-IX 1929 г.

§ 5. Прыватныя асобы, якія вытвараюць скупку для перапрадажы абавязаны выбраныя рэгістрацыйныя пасьведчаньні на 1929-30 год да пачатку скупкі зарэгістраваць у кожным Райвыканкоме ці Гарсавеце, дзе вытвараецца скупка; пры вытварэньні скупкі ў г. Менску, рэгістрацыйныя пасьведчаньні рэгіструюцца ў Акргандлю (Пл. Волі, 4). Паказаныя органы, разам з рэгістрацыяй апрадзяляюць і месца дзейнасьці па скупцы (рынак, сельсавет, раён і г. д.).

Вытварэньне скупкі без паказанай рэгістрацыі недазваляецца. Асобы, вытвараючыя скупку для дзяржаўных каапэрацыйных прадпрыёмств па лімітных цэнам абавязаны да пачатку скупкі прадставіць у раёнах—у Выканкомы, у г. Менску—падатковай інспэкцыі пасьведчаньні ад абслугоўваемых імі прадпрыёмств для адзнакі.

§ 6. На гандаль саматужнікаў уласнымі вырабамі з рук, з зямлі і перанасімых памяшканьняў, а таксама на саматужныя промыслы інвалідаў 1, 2 і 3 груп павінны быць з 15 па 25 верасьня 1929 г. выбраны ад падатковай інспэкцыі замест рэгістрацыйных пасьведчаньняў адпаведныя даведкі.

§ 7. Рэгістрацыйныя пасьведчаньні на гарбарні і маслабойкі выдаюцца толькі пры прадстаўленьні дазволу на адчыненьні іх ад Вышэйшага Савету Народнае Гаспадаркі.

§ 8. Рэгістрацыйныя пасьведчаньні на гарбарні і маслабойкі выдаюцца толькі пры прадстаўленьні дазволу на адчыненьне іх ад Вышэйшага Савету Народнае Гаспадаркі.

§ 9. За нявыбарку ці несваечасовую выбарку рэгістрацыйных пасьведчаньняў і акцызных патэнтаў будзе накладвацца штраф да 1000 р.

§ 10. За нерэгістрацыю ці адзнаку, аб чым паказана ў § 5, а таксама за нявыбарку ці несваечасовую выбарку паказаных у § 6 даведак, будзе накладвацца штраф да 50 руб.

Нам. заг. Менакрфа **БАЙДАЛІНА.**

Інспэктар **ЛЮБІЧ.**

2 верасьня 1929 г.
г. Менск.

ЗГУБЛЕНЫ.

— Каапэрац. кніжка № 2696 Летэцкага В. Г., выд. Барыс. прыгар. с.тав кв. 544.

— Вайск. кніжка Ключнік А. І., выд. Барыс. ваенкаматам, кв. 545п.

— Вайск. кніжка Грышкевіча П. С., выд. Барыс. ваенкаматам, кв. 546п.

— Мэтрычны выпіс № 108 Шэйман Ф., выд. Мазырск. загсам, кв. 547п.

— Картка на каня Крываносавай М., кв. 548п.

— Вуч. вайск. кніжка Курныш В. В., выд. Бягомльскім РВК, кв. 549п.

— Вуч.-конская кніжка № 69 Антоненка І. Я., выд. Каралінскім РВК, кв. 554п.

— Бальнічны лісток Дзьмітрыева, выд. Мазырк. бальніцай, кв. 550п.

— Каапэрац. кніжка Гутмана К., Мазырскім УРК, кв. 551п.

— Сябр. кніжка Гутмана К., с-зам дрэваапрац., кв. 551п.

— Вайсковая кніжка Піяўко І. Д. 553п.

Менск. дзяржаўная друкарня